

Βρυξέλλες, 13 Ιουλίου 2026
(OR. en)

11885/26
ADD 1

Διοργανικός φάκελος:
2026/0191 (NLE)

POLCOM 277
WTO 76
SERVICES 39
DATAPROTECT 237
TELECOM 387

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	13 Ιουλίου 2026
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2026) 356 annex
Θέμα:	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της πρότασης απόφασης του Συμβουλίου για τη σύναψη της συμφωνίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2026) 356 annex.

συνημμ.: COM(2026) 356 annex

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 13.7.2026
COM(2026) 356 final

ANNEX

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της

πρότασης απόφασης του Συμβουλίου

για τη σύναψη της συμφωνίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ

WT/MIN(26)/42

27 Απριλίου 2026

Υπουργική διάσκεψη
Δέκατη τέταρτη σύνοδος
Γιαουντέ, 26-30 Μαρτίου 2026

ΔΗΛΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ¹

28 Μαρτίου 2026

Η παρούσα δήλωση εκδίδεται κατόπιν αιτήματος της Αργεντινής· της Αυστραλίας· του Βασιλείου του Μπαχρέιν· του Μπενίν· του Σουλτανάτου του Μπρουνέι· της Μπουρκίνα Φάσο· του Πράσινου Ακρωτηρίου· του Καναδά· της Κίνας· της Κόστα Ρίκα· της Ευρωπαϊκής Ένωσης· της Γκάμπιας· της Γεωργίας· του Χονγκ Κονγκ, Κίνα· της Ισλανδίας· του Ισραήλ· της Ιαπωνίας· του Καζακστάν· της Δημοκρατίας της Κορέας· του κράτους του Κουβέιτ· της Δημοκρατίας της Κιργιζίας· της Λαϊκής Δημοκρατίας του Λάος· του Λιχτενστάιν· της Μαλαισίας· του Μαυρίκιου· της Δημοκρατίας της Μολδαβίας· της Μογγολίας· του Μαυροβουνίου· της Νέας Ζηλανδίας· της Βόρειας Μακεδονίας· της Νορβηγίας· του Ομάν· του Περού· των Φιλιππίνων· του Κατάρ· της Σιγκαπούρης· της Ελβετίας· της Ουκρανίας· των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων· και του Ηνωμένου Βασιλείου.

1. Τα προαναφερόμενα μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (στο εξής: ΠΟΕ), εφεξής καλούμενα «οι συμμετέχοντες», επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να συμφωνήσουν τους κανόνες του ΠΟΕ για τις εμπορικές πτυχές του ηλεκτρονικού εμπορίου, όπως ανακοινώθηκε στις 25 Ιανουαρίου 2019 (WT/L/1056).
2. Οι συμμετέχοντες σημειώνουν ότι, στις 18 Φεβρουαρίου 2025 (WT/GC/W/963) και στις 16 Δεκεμβρίου 2025 (WT/GC/W/963/Rev.1), ζήτησαν από το Γενικό Συμβούλιο να εκδώσει απόφαση για την προσθήκη της συμφωνίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο στο παράρτημα 4 της συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (στο εξής: συμφωνία του ΠΟΕ), σύμφωνα με το άρθρο Χ παράγραφος 9 της συμφωνίας του ΠΟΕ. Το Γενικό Συμβούλιο δεν κατόρθωσε να καταλήξει σε συναίνεση επί του αιτήματος αυτού.
3. Οι συμμετέχοντες προτίθενται να εφαρμόσουν τη συμφωνία για το ηλεκτρονικό εμπόριο το συντομότερο δυνατόν, με την επιφύλαξη της ολοκλήρωσης τυχόν απαιτούμενων εγχώριων διαδικασιών, προκειμένου να αρχίσουν να επωφελούν τις επιχειρήσεις, τους εργαζομένους και τους καταναλωτές που συμμετέχουν στο ψηφιακό εμπόριο, και να στηρίξουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό εντός και μεταξύ των αντίστοιχων οικονομιών τους μέσω πλαισίων που βασίζονται σε κανόνες.

¹ Αντικαθιστά το έγγραφο WT/MIN(26)/W/26 της 29ης Μαρτίου 2026 και το θέτει εκ νέου σε κυκλοφορία στην κατάλληλη σειρά εγγράφων χωρίς αλλαγές στο κείμενό του.

4. Για τον σκοπό αυτόν, οι συμμετέχοντες κατάρτισαν προσωρινές ρυθμίσεις, οι οποίες περιλαμβάνονται σε νέο παράρτημα προσωρινών ρυθμίσεων της συμφωνίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο.
5. Οι συμμετέχοντες επιδιώκουν να προχωρήσουν στις απαιτούμενες εσωτερικές διαδικασίες τους για την αποδοχή της συμφωνίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο, συμπεριλαμβανομένου του παραρτήματος για τις προσωρινές ρυθμίσεις, όπως επισυνάπτεται στην παρούσα δήλωση. Η συμφωνία για το ηλεκτρονικό εμπόριο θα τεθεί σε ισχύ σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 2 της εν λόγω συμφωνίας, όταν κατατεθούν 45 έγγραφα αποδοχής.
6. Οι συμμετέχοντες εξακολουθούν να αναγνωρίζουν τον σημαντικό ρόλο του ΠΟΕ στην προώθηση ανοικτών, διαφανών, αμερόληπτων και προβλέψιμων κανονιστικών περιβαλλόντων για τη διευκόλυνση του ηλεκτρονικού εμπορίου.
7. Ως εκ τούτου, οι συμμετέχοντες θα συνεχίσουν να επιδιώκουν την έκδοση απόφασης με σκοπό την προσθήκη της συμφωνίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο στο παράρτημα 4 της συμφωνίας του ΠΟΕ.
8. Οι συμμετέχοντες υπογραμμίζουν τη σημασία της αντιμετώπισης των ατομικών και στοχευμένων αναπτυξιακών αναγκών μέσω περιόδων εφαρμογής, τεχνικής βοήθειας και ανάπτυξης ικανοτήτων, όπως περιγράφεται στο άρθρο 20 της συμφωνίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο.
9. Οι συμμετέχοντες αναγνωρίζουν τη σημασία της περιοδικής επανεξέτασης της συμφωνίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο και της συνεκτίμησης της εξελισσόμενης φύσης του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ψηφιακής τεχνολογίας, σύμφωνα με το άρθρο 35 της συμφωνίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο.
10. Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνουν όλα τα άλλα μέλη του ΠΟΕ να προσχωρήσουν στη συμφωνία για το ηλεκτρονικό εμπόριο και, στο πλαίσιο αυτό, θα επεκτείνουν την προσέγγιση των μελών του ΠΟΕ σχετικά με τα οφέλη της συμφωνίας για τη διευκόλυνση του ηλεκτρονικού εμπορίου.

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Τα μέρη της παρούσας συμφωνίας (στο εξής: μέρη),

Βασιζόμενα στα αντίστοιχα δικαιώματά τους δυνάμει της συμφωνίας του ΠΟΕ·

Αναγνωρίζοντας το δικαίωμα κάθε μέρους να θεσπίζει κανονιστικά μέτρα για την επίτευξη θεμιτών στόχων πολιτικής·

Επιβεβαιώνοντας τη σημασία του παγκόσμιου ηλεκτρονικού εμπορίου και των ευκαιριών που δημιουργεί για την οικονομική ανάπτυξη και τη βιώσιμη ανάπτυξη·

Τονίζοντας τη σημασία πλαισίων που προωθούν ανοικτά, διαφανή, αμερόληπτα και προβλέψιμα κανονιστικά περιβάλλοντα για τη διευκόλυνση του ηλεκτρονικού εμπορίου·

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της ασφαλούς και υπεύθυνης ανάπτυξης και χρήσης των ψηφιακών τεχνολογιών για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης του κοινού·

Αποφασισμένα να περιορίσουν περαιτέρω το ψηφιακό χάσμα και να ενισχύσουν τα οφέλη και τις ευκαιρίες που παρέχει το ηλεκτρονικό εμπόριο για τις επιχειρήσεις, τους καταναλωτές και τους εργαζομένους στην παγκόσμια οικονομία, και ιδίως στις αναπτυσσόμενες και λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες·

Αναγνωρίζοντας τις ειδικές ανάγκες των αναπτυσσόμενων και, ιδίως, των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών-μερών και τη σημασία της στήριξής τους για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας μέσω ενισχυμένης τεχνικής βοήθειας και ανάπτυξης ικανοτήτων·

Αναγνωρίζοντας το δυναμικό του ηλεκτρονικού εμπορίου ως εργαλείου κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης και τη σημασία της ενίσχυσης της διαλειτουργικότητας, της καινοτομίας, του ανταγωνισμού και της πρόσβασης στις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών για όλους τους λαούς, ιδίως τις υποεκπροσωπούμενες ομάδες, και τις ΠΜΜΕ·

Αποφασίζουν τα εξής:

ΤΜΗΜΑ Α

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1: Πεδίο εφαρμογής

- 1.1 Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται σε μέτρα που θεσπίζονται ή διατηρούνται από μέρος τα οποία θίγουν τις συναλλαγές με ηλεκτρονικά μέσα.
- 1.2 Η παρούσα συμφωνία δεν εφαρμόζεται:
 - α) στις δημόσιες συμβάσεις·
 - β) σε υπηρεσία που παρέχεται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας· ή

- γ) με εξαίρεση τα άρθρα 8, 9 και 12, στις πληροφορίες που βρίσκονται στην κατοχή μέρους ή που υποβάλλονται σε επεξεργασία από μέρος ή για λογαριασμό του, ή σε μέτρα που σχετίζονται με τις εν λόγω πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που σχετίζονται με τη συλλογή τους.

Άρθρο 2: Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας:

- α) «επιτροπή»: η επιτροπή για τις εμπορικές πτυχές του ηλεκτρονικού εμπορίου που συγκροτείται βάσει του άρθρου 28.1·
- β) «χώρα»: περιλαμβάνει κάθε χωριστό τελωνειακό έδαφος που αποτελεί μέρος της παρούσας συμφωνίας. Στην περίπτωση χωριστού τελωνειακού εδάφους που αποτελεί μέρος της παρούσας συμφωνίας, όταν μια έκφραση στην παρούσα συμφωνία συνοδεύεται από τον όρο «εθνικός», θεωρείται ότι η έκφραση αυτή αναφέρεται στο εν λόγω τελωνειακό έδαφος, εκτός αν ορίζεται άλλως·
- γ) «μνημόνιο συμφωνίας για την επίλυση διαφορών»: το *μνημόνιο συμφωνίας σχετικά με τους κανόνες και τις διαδικασίες που διέπουν την επίλυση των διαφορών*, το οποίο προβλέπεται στο παράρτημα 2 της συμφωνίας του ΠΟΕ·
- δ) «επιχείρηση»: οντότητα που έχει συσταθεί ή οργανωθεί βάσει του εφαρμοστέου δικαίου, κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, η οποία ανήκει στον ιδιωτικό ή στον δημόσιο τομέα ή ελέγχεται από αυτόν, συμπεριλαμβανομένων των υποκαταστημάτων, των εταιρειών, των οικονομικών συνασπισμών μεγάλων επιχειρήσεων, των προσωπικών εταιρειών, των ατομικών επιχειρήσεων, των κοινών επιχειρήσεων ή των ενώσεων·
- ε) «GATS»: η *Γενική Συμφωνία για τις Συναλλαγές στον Τομέα των Υπηρεσιών*, η οποία προβλέπεται στο παράρτημα 1B της συμφωνίας του ΠΟΕ·
- στ) «GATT 1994»: η *Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου του 1994*, η οποία προβλέπεται στο παράρτημα 1A της συμφωνίας του ΠΟΕ·
- ζ) «δημόσιες συμβάσεις»: η διαδικασία με την οποία η κυβέρνηση αποκτά τη χρήση ή την προμήθεια εμπορευμάτων ή υπηρεσιών, ή συνδυασμό τους, για σκοπούς του δημοσίου και όχι με σκοπό την πώληση ή την μεταπώληση για εμπορικούς σκοπούς ή τη χρήση στην παραγωγή ή την παροχή εμπορευμάτων ή υπηρεσιών με σκοπό την πώληση ή τη μεταπώληση για εμπορικούς σκοπούς·
- η) «μέτρο»: κάθε μέτρο που λαμβάνεται από ένα μέρος υπό μορφή νόμου, κανονισμού, κανόνα, διαδικασίας, απόφασης, διοικητικής πράξης ή υπό οποιαδήποτε άλλη μορφή·
- θ) «PIMME»: πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις·
- ι) «πρόσωπο»: φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση·
- ια) «υπηρεσία που παρέχεται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας»: έχει την έννοια όπως αποδίδεται στη GATS, καθώς και, κατά περίπτωση, στο πλαίσιο του παραρτήματος για τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες της GATS· και

- ιβ) «συμφωνία του ΠΟΕ»: η συμφωνία του Μαρακές για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου που συνήφθη στο Μαρακές στις 15 Απριλίου 1994.

Άρθρο 3: Σχέση με άλλες συμφωνίες

- 3.1 Τα μέρη επιβεβαιώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους δυνάμει της συμφωνίας του ΠΟΕ. Τα μέρη επιβεβαιώνουν επίσης ότι η παρούσα συμφωνία δεν δημιουργεί υποχρεώσεις ούτε δικαιώματα για τα μέλη του ΠΟΕ που δεν έχουν αποδεχθεί τη συμφωνία.
- 3.2 Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν θεωρείται ότι μειώνει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ενός μέρους βάσει της συμφωνίας του ΠΟΕ, συμπεριλαμβανομένων τυχόν δεσμεύσεων για την πρόσβαση στην αγορά που περιλαμβάνονται στον πίνακα δεσμεύσεων ενός μέρους στο πλαίσιο της GATT του 1994 ή της GATS, αντίστοιχα².

ΤΜΗΜΑ Β

ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Άρθρο 4: Πλαίσιο ηλεκτρονικών συναλλαγών

- 4.1 Κάθε μέρος επιδιώκει να θεσπίσει ή να διατηρήσει νομικό πλαίσιο που διέπει τις ηλεκτρονικές συναλλαγές, το οποίο να συνάδει με τις αρχές του *πρότυπου νόμου της UNCITRAL για το ηλεκτρονικό εμπόριο 1996*.
- 4.2 Κάθε μέρος επιδιώκει:
- α) να αποφεύγεται τυχόν περιττός κανονιστικός φόρτος για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές· και
 - β) να διευκολύνει τη συμβολή των ενδιαφερομένων στην ανάπτυξη του νομικού πλαισίου του για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές.
- 4.3 Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διευκόλυνσης της χρήσης ηλεκτρονικών μεταβιβάσιμων αρχείων. Για τον σκοπό αυτόν, κάθε μέρος επιδιώκει τη θέσπιση ή διατήρηση νομικού πλαισίου που λαμβάνει υπόψη τον *πρότυπο νόμο της UNCITRAL για τα ηλεκτρονικά μεταβιβάσιμα αρχεία 2017*.

Άρθρο 5: Ηλεκτρονική επαλήθευση ταυτότητας και ηλεκτρονικές υπογραφές³

- 5.1 Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου:
- α) «ηλεκτρονική επαλήθευση ταυτότητας»: η διαδικασία ή η ενέργεια με την οποία επαληθεύεται η ταυτότητα ενός μέρους σε μια ηλεκτρονική επικοινωνία

² Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η διάταξη αυτή εφαρμόζεται επίσης στις εξαιρέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 25 και 26.

³ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζει ένα μέρος να προσδώσει μεγαλύτερη νομική ισχύ σε ηλεκτρονική υπογραφή που πληροί ορισμένες απαιτήσεις, όπως η ένδειξη ότι το μήνυμα ηλεκτρονικών δεδομένων δεν έχει αλλοιωθεί ή η επαλήθευση της ταυτότητας του υπογράφοντος.

ή συναλλαγή ή με την οποία εξασφαλίζεται η ακεραιότητα μιας ηλεκτρονικής επικοινωνίας· και

- β) «ηλεκτρονική υπογραφή»: δεδομένα σε ηλεκτρονική μορφή που περιέχονται ή προσαρτώνται σε ηλεκτρονικό μήνυμα δεδομένων ή συνδέονται λογικά με αυτό και τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ταυτοποίηση του υπογράφοντος σε σχέση με το μήνυμα δεδομένων και να δηλώσουν την έγκριση του υπογράφοντος για τις πληροφορίες που περιέχονται στο εν λόγω μήνυμα δεδομένων.
- 5.2 Κανένα μέρος δεν αρνείται το έννομο αποτέλεσμα, τη νομική ισχύ ή το παραδεκτό μιας ηλεκτρονικής υπογραφής ως αποδεικτικού στοιχείου σε νομικές διαδικασίες αποκλειστικά και μόνο με βάση το γεγονός ότι η υπογραφή είναι σε ηλεκτρονική μορφή, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από τις νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις του.
- 5.3 Κανένα μέρος δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί μέτρα τα οποία:
- α) απαγορεύουν στα μέρη μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής να καθορίσουν αμοιβαία την κατάλληλη ηλεκτρονική μέθοδο επαλήθευσης ταυτότητας ή ηλεκτρονική υπογραφή για την εν λόγω συναλλαγή· ή
 - β) στερούν από τα μέρη ηλεκτρονικής συναλλαγής τη δυνατότητα να δράττονται της ευκαιρίας να τεκμηριώσουν ενώπιον δικαστικών ή διοικητικών αρχών ότι η συναλλαγή τους συμμορφώνεται με οποιεσδήποτε νομικές απαιτήσεις ως προς την ηλεκτρονική επαλήθευση ταυτότητας ή τις ηλεκτρονικές υπογραφές.
- 5.4 Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 3, ένα μέρος μπορεί να ζητήσει, για συγκεκριμένη κατηγορία συναλλαγών, να ικανοποιεί η μέθοδος επαλήθευσης ταυτότητας ή ηλεκτρονικής υπογραφής ορισμένα κριτήρια επίδοσης ή να έχει πιστοποιηθεί από διαπιστευμένη αρχή σύμφωνα με τις νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις του.
- 5.5 Στον βαθμό που προβλέπεται από τις νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις του, κάθε μέρος εφαρμόζει τις παραγράφους 2 έως 4 στις ηλεκτρονικές σφραγίδες, τις ηλεκτρονικές χρονοσφραγίδες και τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες συστημένης παράδοσης.
- 5.6 Τα μέρη ενθαρρύνουν τη χρήση διαλειτουργικής ηλεκτρονικής επαλήθευσης ταυτότητας.
- 5.7 Τα μέρη μπορούν να συνεργάζονται σε εθελοντική βάση για να ενθαρρύνουν την αμοιβαία αναγνώριση των ηλεκτρονικών υπογραφών.

Άρθρο 6: Ηλεκτρονικές συμβάσεις

Κανένα μέρος δεν αρνείται το έννομο αποτέλεσμα, τη νομική ισχύ ή την εκτελεστικότητα μιας ηλεκτρονικής σύμβασης⁴ αποκλειστικά και μόνο με βάση το γεγονός ότι η σύμβαση έχει συναφθεί με ηλεκτρονικά μέσα, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από τις νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις του.

⁴ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι στην έννοια της ηλεκτρονικής σύμβασης περιλαμβάνεται η σύμβαση που συνάπτεται μέσω αλληλεπίδρασης με αυτοματοποιημένο σύστημα μηνυμάτων.

Άρθρο 7: Ηλεκτρονική τιμολόγηση

- 7.1 Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου:
- α) «ηλεκτρονική τιμολόγηση»: η επεξεργασία και ανταλλαγή τιμολογίου μεταξύ πωλητή και αγοραστή με τη χρήση δομημένου ψηφιακού μορφοτύπου· και
 - β) «πλαίσιο ηλεκτρονικής τιμολόγησης»: σύστημα που διευκολύνει την ηλεκτρονική τιμολόγηση.
- 7.2 Κανένα μέρος δεν αρνείται το έννομο αποτέλεσμα ή το παραδεκτό τιμολόγησης ως αποδεικτικού στοιχείου σε νομικές διαδικασίες αποκλειστικά και μόνο με βάση το γεγονός ότι η τιμολόγηση είναι σε ηλεκτρονική μορφή, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από τις νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις του.
- 7.3 Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι τα πλαίσια ηλεκτρονικής τιμολόγησης μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της σχέσης κόστους/αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας, της ακρίβειας και της αξιοπιστίας των συναλλαγών ηλεκτρονικού εμπορίου.
- 7.4 Στον βαθμό που ένα μέρος αναπτύσσει μέτρο που σχετίζεται με πλαίσια ηλεκτρονικής τιμολόγησης, επιδιώκει να σχεδιάσει το μέτρο για τη στήριξη της διασυνοριακής διαλειτουργικότητας, μεταξύ άλλων λαμβάνοντας υπόψη σχετικά διεθνή πρότυπα, κατευθυντήριες γραμμές ή συστάσεις, εφόσον υπάρχουν.
- 7.5 Κάθε μέρος επιδιώκει, κατά περίπτωση, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την ηλεκτρονική τιμολόγηση.

Άρθρο 8: Εμπορικές συναλλαγές χωρίς χαρτί

- 8.1 Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου:
- α) «τελωνειακή αρχή»: οποιαδήποτε αρχή που είναι αρμόδια, σύμφωνα με το δίκαιο ενός μέρους, για τη διαχείριση των τελωνειακών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεών του·
 - β) «ηλεκτρονικός μορφότυπος»: περιλαμβάνει οποιονδήποτε μορφότυπο κατάλληλο για αυτοματοποιημένη ερμηνεία και ηλεκτρονική επεξεργασία χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, καθώς και ψηφιοποιημένες εικόνες ή έντυπα· και
 - γ) «δικαιολογητικά έγγραφα»: όλα τα έγγραφα που απαιτούνται για την τεκμηρίωση των πληροφοριών που προσκομίζονται σε ένα μέρος για την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων μέσω του εδάφους του, στα οποία μπορεί να περιλαμβάνονται έγγραφα όπως τιμολόγια, φορτωτικές, κατάλογοι συσκευασίας ή μεταφορές χρημάτων.
- 8.2 Προκειμένου να δημιουργηθεί περιβάλλον διασυνοριακών εμπορευματικών συναλλαγών χωρίς χαρτί, τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της κατάργησης των έγχαρτων εντύπων και εγγράφων που απαιτούνται για την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων. Για τον σκοπό αυτόν, κάθε μέρος ενθαρρύνεται να καταργήσει τα έγχαρτα έντυπα και έγγραφα, κατά περίπτωση, και να στραφούν προς τη χρήση εντύπων και εγγράφων σε μορφοτύπους που βασίζονται σε δεδομένα.

- 8.3 Κάθε μέρος θέτει στη διάθεση του κοινού σε ηλεκτρονική μορφή οποιοδήποτε έντυπο που εκδίδεται ή ελέγχεται από την τελωνειακή αρχή του για την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων μέσω του εδάφους του.
- 8.4 Κάθε μέρος επιδιώκει να θέτει στη διάθεση του κοινού σε ηλεκτρονική μορφή οποιοδήποτε έντυπο που εκδίδεται ή ελέγχεται από οποιονδήποτε κρατικό οργανισμό εκτός της τελωνειακής αρχής του για την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων μέσω του εδάφους του.
- 8.5 Κανένα μέρος δεν υποχρεούται να εφαρμόζει τις παραγράφους 3 ή 4 εάν υπάρχει αντίθετη διεθνής νομική απαίτηση.
- 8.6 Κάθε μέρος επιδιώκει να καθιστά διαθέσιμες μέσω του διαδικτύου οδηγίες για την υποβολή σε ηλεκτρονική μορφή των εντύπων που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4.
- 8.7 Κάθε μέρος αποδέχεται οποιοδήποτε έντυπο που εκδίδεται ή ελέγχεται από την τελωνειακή αρχή του και, κατά περίπτωση, τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται από την τελωνειακή αρχή του για την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων μέσω του εδάφους του, τα οποία υποβάλλονται σε ηλεκτρονική μορφή, ως το νομικό ισοδύναμο της έντυπης μορφής των εν λόγω εγγράφων.
- 8.8 Κάθε μέρος επιδιώκει να αποδέχεται οποιοδήποτε έντυπο που εκδίδεται ή ελέγχεται από οποιονδήποτε κρατικό οργανισμό εκτός της τελωνειακής αρχής του και, κατά περίπτωση, τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται από οποιονδήποτε κρατικό οργανισμό εκτός της τελωνειακής αρχής του για την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων μέσω του εδάφους του, τα οποία υποβάλλονται σε ηλεκτρονική μορφή, ως το νομικό ισοδύναμο της έντυπης μορφής των εν λόγω εγγράφων.
- 8.9 Κανένα μέρος δεν υποχρεούται να εφαρμόζει τις παραγράφους 7 ή 8 εάν:
- α) υπάρχει αντίθετη εθνική ή διεθνής νομική απαίτηση· ή
 - β) η εφαρμογή αυτή θα μείωνε την αποτελεσματικότητα των τελωνειακών ή άλλων εμπορικών διαδικασιών που απαιτούνται για την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων μέσω του εδάφους του.
- 8.10 Κάθε μέρος επιδιώκει να κοινοποιήσει στην επιτροπή κατάλογο των έγχαρτων εντύπων που απαιτούνται βάσει της παραγράφου 9 στοιχείο α) εντός δύο ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Κάθε μέρος επιδιώκει την επικαιροποίησή του εν λόγω καταλόγου, κατά περίπτωση.
- 8.11 Τα μέρη επιδιώκουν να συνεργάζονται, κατά περίπτωση, σε διεθνή φόρουμ για την προώθηση της χρήσης ηλεκτρονικών εντύπων και εγγράφων που απαιτούνται για την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων.
- 8.12 Αναγνωρίζοντας ότι η χρήση διεθνούς προτύπου για τη χρησιμοποίηση ηλεκτρονικών εντύπων και εγγράφων που απαιτούνται για την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων μπορεί να διευκολύνει το εμπόριο, κάθε μέρος επιδιώκει να λαμβάνει υπόψη, κατά περίπτωση, τα πρότυπα ή τις μεθόδους που έχουν συμφωνηθεί από σχετικούς διεθνείς οργανισμούς.

Άρθρο 9: Ενιαίες θυρίδες για την ανταλλαγή δεδομένων και τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων

- 9.1 Κάθε μέρος, κατά τη δημιουργία ή τη διατήρηση της ενιαίας θυρίδας του σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 4.1 της συμφωνίας για τη διευκόλυνση του εμπορίου, η οποία προβλέπεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας του ΠΟΕ, επιδιώκει να καταστήσει δυνατή μέσω ενιαίου σημείου εισόδου την ηλεκτρονική υποβολή των εγγράφων ή των δεδομένων που απαιτεί το εν λόγω μέρος για την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων μέσω του εδάφους του για όλες τις συμμετέχουσες αρχές ή οργανισμούς του.
- 9.2 Η ενιαία θυρίδα ενός μέρους θα πρέπει να επιτρέπει, όπου είναι δυνατόν, την εκ των προτέρων ηλεκτρονική υποβολή εγγράφων ή δεδομένων, προκειμένου να αρχίσει η επεξεργασία των πληροφοριών πριν από την άφιξη των εμπορευμάτων με σκοπό την επίσπευση της θέσης των εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία κατά την άφιξή τους στο έδαφός του.
- 9.3 Κατά τη δημιουργία ή τη διατήρηση της ενιαίας θυρίδας του, κάθε μέρος:
- α) επιδιώκει να ενσωματώσει, κατά περίπτωση, το μοντέλο δεδομένων του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων ή άλλα διεθνή πρότυπα για τα στοιχεία δεδομένων·
 - β) διασφαλίζει την προστασία και τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των δεδομένων που ανταλλάσσονται με άλλες ενιαίες θυρίδες, όποτε επιτρέπεται η ανταλλαγή αυτή· και
 - γ) ενθαρρύνεται να εφαρμόσει αριθμό αναφοράς ή άλλο εργαλείο επαλήθευσης της ταυτότητας για την αποκλειστική ταυτοποίηση των δεδομένων που σχετίζονται με μια μεμονωμένη συναλλαγή.
- 9.4 Όταν μια ενιαία θυρίδα δεν είναι διαθέσιμη ή δεν είναι ενσωματωμένη στις τελωνειακές αρχές ενός μέρους, η παράγραφος 3 εφαρμόζεται, κατά περίπτωση, στα συστήματα τελωνειακής διαχείρισης που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία δεδομένων που σχετίζονται με την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων μέσω του εδάφους του.
- 9.5 Συμπληρωματικά προς τις παραγράφους 3 και 4, τα μέρη επιδιώκουν:
- α) να μοιράζονται τις αντίστοιχες εμπειρίες τους όσον αφορά τη δημιουργία ή τη διατήρηση ενιαίας θυρίδας· και
 - β) να καταβάλλουν προσπάθειες για την εναρμόνιση, στο μέτρο του δυνατού, των στοιχείων δεδομένων και των τελωνειακών διαδικασιών.
- 9.6 Λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα των ΠΜΜΕ, τα μέρη επιδιώκουν να επιτρέπουν στους εμπόρους και σε άλλους συμφεροντούχους να χρησιμοποιούν παρόχους υπηρεσιών για την ανταλλαγή δεδομένων για λογαριασμό τους με ενιαία θυρίδα ή, όταν δεν υπάρχει ενιαία θυρίδα, με σύστημα τελωνειακής διαχείρισης⁵.

⁵ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η παρούσα παράγραφος δεν εμποδίζει μέρος να απαιτεί από τους παρόχους υπηρεσιών να πληρούν ορισμένες διαδικαστικές απαιτήσεις προκειμένου να ανταλλάσσουν δεδομένα με την ενιαία θυρίδα.

Άρθρο 10: Ηλεκτρονικές πληρωμές

10.1 Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου:

- α) «ηλεκτρονική πληρωμή»: η μεταβίβαση από τον πληρωτή χρηματικής απαίτησης σε πρόσωπο το οποίο θεωρεί αποδεκτό ο δικαιούχος, η οποία πραγματοποιείται με ηλεκτρονικά μέσα, εξαιρουμένων των υπηρεσιών πληρωμών κεντρικών τραπεζών που περιλαμβάνουν διακανονισμό μεταξύ παρόχων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών⁶ και
- β) «αυτορρυθμιζόμενος οργανισμός»: μη κυβερνητικός φορέας που αναγνωρίζεται από ένα μέρος ως αυτορρυθμιζόμενος φορέας και ασκεί ρυθμιστική ή εποπτική εξουσία επί των παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών πληρωμών ή των παρόχων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών βάσει καταστατικού ή εξουσιοδότησης από την κεντρική ή περιφερειακή κυβέρνηση του εν λόγω μέρους.

10.2 Σημειώνοντας την ταχεία αύξηση των ηλεκτρονικών πληρωμών, ιδίως εκείνων που παρέχονται από νέους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών πληρωμών, τα μέρη αναγνωρίζουν:

- α) το όφελος της στήριξης της ανάπτυξης ασφαλών, αποτελεσματικών, αξιόπιστων, προστατευμένων από εξωτερικές απειλές, οικονομικά προσιτών και προσβάσιμων διασυνοριακών ηλεκτρονικών πληρωμών με την προώθηση της θέσπισης και της χρήσης διεθνώς αποδεκτών προτύπων, την προώθηση της διαλειτουργικότητας των συστημάτων ηλεκτρονικών πληρωμών και την ενθάρρυνση της χρήσιμης καινοτομίας και του ανταγωνισμού στις υπηρεσίες ηλεκτρονικών πληρωμών·
- β) τη σημασία της διευκόλυνσης της δυνατότητας έγκαιρης υιοθέτησης ασφαλών, αποτελεσματικών, αξιόπιστων, προστατευμένων, οικονομικά προσιτών και προσβάσιμων προϊόντων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών πληρωμών· και
- γ) τη σημασία της διατήρησης ασφαλών, αποτελεσματικών, αξιόπιστων, προστατευμένων και προσβάσιμων συστημάτων ηλεκτρονικών πληρωμών μέσω νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων που, κατά περίπτωση, λαμβάνουν υπόψη τους κινδύνους των εν λόγω συστημάτων.

10.3 Σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του, κάθε μέρος επιδιώκει:

- α) συμπληρωματικά με το άρθρο 18, να δημοσιοποιεί εγκαίρως τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του για τις ηλεκτρονικές πληρωμές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τις κανονιστικές εγκρίσεις, τις απαιτήσεις αδειοδότησης, τις διαδικασίες και τα τεχνικά πρότυπα·
- β) να οριστικοποιεί εγκαίρως αποφάσεις σχετικά με κανονιστικές εγκρίσεις ή εγκρίσεις αδειοδότησης·

⁶ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν απαιτεί από ένα μέρος να παρέχει στους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών πληρωμών άλλου μέρους που δεν είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός του πρόσβαση σε υπηρεσίες πληρωμών κεντρικών τραπεζών που περιλαμβάνουν διακανονισμό μεταξύ παρόχων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.

- γ) να λαμβάνει υπόψη, για τα σχετικά συστήματα ηλεκτρονικών πληρωμών, τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα πληρωμών, ώστε να καταστεί δυνατή η μεγαλύτερη διαλειτουργικότητα μεταξύ των συστημάτων ηλεκτρονικών πληρωμών και
- δ) να ενθαρρύνει τους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών πληρωμών και τους παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών να διευκολύνουν τη μεγαλύτερη διαλειτουργικότητα, τον ανταγωνισμό, την ασφάλεια και την καινοτομία στις ηλεκτρονικές πληρωμές, μεταξύ άλλων μέσω δημιουργίας εταιρικών σχέσεων με τρίτους παρόχους, με την επιφύλαξη κατάλληλης διαχείρισης κινδύνου.
- 10.4 Με την επιφύλαξη τυχόν όρων, περιορισμών, προϋποθέσεων ή προσόντων που καθορίζονται στον πίνακα υποχρεώσεων του στο πλαίσιο της GATS (στο εξής: πίνακας), κάθε μέρος που έχει αναλάβει δέσμευση στον πίνακά του όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών του τρόπου 3 (εμπορική παρουσία) ο οποίος καλύπτει τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών πληρωμών παρέχει, υπό όρους και προϋποθέσεις που διέπουν τη χορήγηση εθνικής μεταχείρισης, στους παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών άλλου μέρους που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός του πρόσβαση σε συστήματα πληρωμών και συμψηφισμού⁷ τα οποία διαχειρίζεται δημόσιος φορέας⁸.
- 10.5 Ένα μέρος που δεν έχει αναλάβει δέσμευση που αναφέρεται στην παράγραφο 4 προσπαθεί να συμμορφωθεί με την υποχρέωση η οποία ορίζεται σε αυτήν, στο μέτρο του δυνατού.
- 10.6 Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι καμία διάταξη των παραγράφων 4 ή 5 δεν απαιτεί από ένα μέρος να επιτρέπει στους παρόχους υπηρεσιών άλλου μέρους να συμμετέχουν στις υπηρεσίες για τις οποίες δεν έχει αναλάβει ειδικές δεσμεύσεις στο πλαίσιο της GATS.
- 10.7 Συμπληρωματικά με το άρθρο 18, κάθε μέρος λαμβάνει, στο μέτρο του δυνατού, τα εύλογα μέτρα που έχει στη διάθεσή του για να διασφαλίσει ότι οι κανόνες γενικής εφαρμογής που θεσπίζονται ή διατηρούνται από τους αυτορρυθμιζόμενους οργανισμούς του δημοσιεύονται αμέσως ή δημοσιοποιούνται με άλλον τρόπο.
- 10.8 Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζει μέρος να θεσπίζει ή να διατηρεί μέτρα που ρυθμίζουν την ανάγκη απόκτησης αδειών ή εγκρίσεων ή την έγκριση αιτήσεων πρόσβασης.

⁷ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η πρόσβαση σε συστήματα πληρωμών και εκκαθάρισης μπορεί να παρέχεται μέσω: α) άμεσης πρόσβασης ή β) έμμεσης πρόσβασης μέσω παρόχου χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που πληροί τις προϋποθέσεις και έχει άμεση πρόσβαση βάσει της νομοθεσίας ενός μέρους.

⁸ Οι όροι που χρησιμοποιούνται στην παρούσα παράγραφο νοούνται σε σχέση με την GATS, συμπεριλαμβανομένου του παραρτήματος για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

ΤΜΗΜΑ Γ

ΑΝΟΙΚΤΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Άρθρο 11: Τελωνειακοί δασμοί στις ηλεκτρονικές διαβιβάσεις

- 11.1 Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, με τον όρο «ηλεκτρονική διαβίβαση» νοείται η διαβίβαση που πραγματοποιείται με τη χρήση ηλεκτρομαγνητικών μέσων και περιλαμβάνει το περιεχόμενο της διαβίβασης.
- 11.2 Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία του προγράμματος εργασίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο (WT/L/274) και αναγνωρίζουν ότι η πρακτική της μη επιβολής τελωνειακών δασμών στις ηλεκτρονικές μεταδόσεις έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας.
- 11.3 Κανένα μέρος δεν επιβάλλει δασμούς στις ηλεκτρονικές διαβιβάσεις μεταξύ προσώπου ενός μέρους και προσώπου άλλου μέρους.
- 11.4 Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η παράγραφος 3 δεν εμποδίζει μέρος να επιβάλλει εσωτερικούς φόρους, τέλη ή άλλες επιβαρύνσεις στις ηλεκτρονικές διαβιβάσεις, κατά τρόπο που δεν αντιβαίνει στη συμφωνία του ΠΟΕ.
- 11.5 Λαμβάνοντας υπόψη την εξελισσόμενη φύση του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ψηφιακής τεχνολογίας, τα μέρη επανεξετάζουν το παρόν άρθρο κατά το πέμπτο έτος μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, και στη συνέχεια ανά τακτά χρονικά διαστήματα, με σκοπό την εκτίμηση των επιπτώσεων του παρόντος άρθρου και της σκοπιμότητας τυχόν τροποποιήσεων.

Άρθρο 12: Ανοικτά δεδομένα του δημόσιου τομέα⁹

- 12.1 Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, με τον όρο «μεταδεδομένα» νοούνται οι διαρθρωτικές ή περιγραφικές πληροφορίες σχετικά με δεδομένα, όπως το περιεχόμενο, ο μορφότυπος, η πηγή, τα δικαιώματα, η ακρίβεια, η προέλευση, η συχνότητα, η περιοδικότητα, ο βαθμός λεπτομέρειας, ο εκδότης ή το υπεύθυνο μέρος, τα στοιχεία επικοινωνίας, η μέθοδος συλλογής ή το πλαίσιο.
- 12.2 Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται σε μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα μέρος όσον αφορά δεδομένα που τηρούνται από την κεντρική κυβέρνησή του, των οποίων η γνωστοποίηση δεν περιορίζεται βάσει της νομοθεσίας του και τα οποία το εν λόγω μέρος καθιστά ψηφιακά διαθέσιμα για δημόσια πρόσβαση και χρήση (στο εξής: δεδομένα του δημόσιου τομέα).
- 12.3 Τα μέρη αναγνωρίζουν το όφελος της ψηφιακής διάθεσης δεδομένων που βρίσκονται στην κατοχή περιφερειακών ή τοπικών κυβερνήσεων για δημόσια πρόσβαση και χρήση κατά τρόπο που συνάδει με τις παραγράφους 4 έως 6.
- 12.4 Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η διευκόλυνση της πρόσβασης του κοινού σε δεδομένα του δημόσιου τομέα, καθώς και της χρήσης τους, προωθεί την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία. Για τον σκοπό αυτόν, τα μέρη ενθαρρύνονται να επεκτείνουν την κάλυψη των εν λόγω δεδομένων,

⁹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το παρόν άρθρο δεν θίγει το δικαίωμα μέρους σχετικά με τη διανοητική ιδιοκτησία και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

για παράδειγμα μέσω της συνεργασίας και της διαβούλευσης με ενδιαφερόμενους συμφεροντούχους.

- 12.5 Στον βαθμό που ένα μέρος επιλέγει να καταστήσει δεδομένα του δημόσιου τομέα ψηφιακά διαθέσιμα για δημόσια πρόσβαση και χρήση, επιδιώκει να διασφαλίσει, στο μέτρο του δυνατού, ότι τα εν λόγω δεδομένα:
- α) διατίθενται σε μηχαναγνώσιμο και ανοικτό μορφότυπο·
 - β) με δυνατότητα αναζήτησης και ανάκτησης·
 - γ) επικαιροποιούνται, κατά περίπτωση, εγκαίρως·
 - δ) συνοδεύονται από μεταδεδομένα που βασίζονται, στο μέτρο του δυνατού, σε ευρέως διαδεδομένους μορφότυπους που επιτρέπουν στον χρήστη να κατανοεί και να χρησιμοποιεί τα δεδομένα· και
 - ε) διατίθενται γενικά δωρεάν ή με εύλογο κόστος για τον χρήστη.
- 12.6 Στον βαθμό που ένα μέρος επιλέγει να καταστήσει δεδομένα του δημόσιου τομέα ψηφιακά διαθέσιμα για δημόσια πρόσβαση και χρήση, επιδιώκει να αποφύγει την επιβολή όρων που εμποδίζουν ή περιορίζουν αδικαιολόγητα τον χρήστη των εν λόγω δεδομένων από:
- α) την αναπαραγωγή, αναδιανομή ή αναδημοσίευση των δεδομένων·
 - β) την ομαδοποίηση των δεδομένων· ή
 - γ) τη χρήση των δεδομένων για εμπορικούς και μη εμπορικούς σκοπούς, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας παραγωγής νέου προϊόντος ή υπηρεσίας¹⁰.
- 12.7 Τα μέρη επιδιώκουν να συνεργάζονται σε θέματα που διευκολύνουν και επεκτείνουν την πρόσβαση του κοινού σε δεδομένα του δημόσιου τομέα και τη χρήση τους, συμπεριλαμβανομένης της ανταλλαγής πληροφοριών και εμπειριών σχετικά με πρακτικές και πολιτικές, με σκοπό την ενθάρρυνση της ανάπτυξης του ηλεκτρονικού εμπορίου και τη δημιουργία επιχειρηματικών ευκαιριών, ιδίως για τις ΠΜΜΕ.

Άρθρο 13: Πρόσβαση στο διαδίκτυο και χρήση του για το ηλεκτρονικό εμπόριο

- 13.1 Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, με τον όρο «τελικός χρήστης» νοείται το πρόσωπο που αγοράζει υπηρεσία πρόσβασης στο διαδίκτυο από πάροχο υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο ή αποκτά συνδρομή σε τέτοια υπηρεσία·
- 13.2 Τα μέρη αναγνωρίζουν τα οφέλη των τελικών χρηστών στα αντίστοιχα εδάφη τους ως προς την ικανότητα:
- α) να έχουν πρόσβαση και να χρησιμοποιούν νόμιμες υπηρεσίες και εφαρμογές της επιλογής τους που διατίθενται στο διαδίκτυο, με την επιφύλαξη εύλογης

¹⁰ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι καμία διάταξη της παρούσας παραγράφου δεν εμποδίζει μέρος να απαιτεί από τον χρήστη των εν λόγω δεδομένων να παραπέμπει σε αρχικές πηγές.

διαχείρισης του δικτύου που δεν εμποδίζει ούτε επιβραδύνει την κίνηση στο διαδίκτυο για αθέμιτο εμπορικό πλεονέκτημα¹¹.

- β) να συνδέουν τις συσκευές της επιλογής τους στο διαδίκτυο, με την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω συσκευές δεν βλάπτουν το δίκτυο· και
- γ) να έχουν πρόσβαση σε διαφανείς και σαφείς πληροφορίες σχετικά με τις πρακτικές διαχείρισης του δικτύου από τον πάροχο υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο.

- 13.3 Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι καμία διάταξη της παραγράφου 2 δεν απαιτεί από ένα μέρος να θεσπίσει, να τροποποιήσει ή να διατηρήσει συγκεκριμένο μέτρο για την εφαρμογή των αρχών που καθορίζονται στην εν λόγω παράγραφο.

ΤΜΗΜΑ Δ

ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Άρθρο 14: Προστασία καταναλωτών στο διαδίκτυο

- 14.1 Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, οι «παραπλανητικές, δόλιες και απατηλές εμπορικές δραστηριότητες» περιλαμβάνουν:
- α) τη διατύπωση ουσιωδών ψευδών δηλώσεων¹², συμπεριλαμβανομένων των σιωπηρών ψευδών δηλώσεων περί πραγματικών περιστατικών ή των ψευδών ισχυρισμών σχετικά με ζητήματα όπως οι ιδιότητες, η τιμή, η καταλληλότητα για τον επιδιωκόμενο σκοπό, η ποσότητα ή η καταγωγή των εμπορευμάτων ή υπηρεσιών·
 - β) τη διαφήμιση εμπορευμάτων ή υπηρεσιών που παρέχονται, χωρίς πρόθεση ή εύλογη ικανότητα παροχής τους·
 - γ) τη μη παράδοση εμπορευμάτων ή τη μη παροχή υπηρεσιών σε καταναλωτή μετά τη χρέωση του καταναλωτή γι' αυτά, εκτός εάν αυτό δικαιολογείται από εύλογους λόγους· και
 - δ) τη χρέωση καταναλωτή για εμπορεύματα ή υπηρεσίες που δεν ζητήθηκαν.
- 14.2 Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία διαφανών και αποτελεσματικών μέτρων που ενισχύουν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στο ηλεκτρονικό εμπόριο. Για τον σκοπό αυτόν, κάθε μέρος θεσπίζει ή διατηρεί μέτρα για την απαγόρευση παραπλανητικών, δόλιων και απατηλών εμπορικών δραστηριοτήτων οι οποίες προκαλούν ζημία ή δυνητική βλάβη στους καταναλωτές που μετέχουν στο ηλεκτρονικό εμπόριο¹³.

¹¹ Για τους σκοπούς του παρόντος εδαφίου, τα μέρη αναγνωρίζουν ότι ένας πάροχος υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο που προσφέρει στους τελικούς χρήστες του ορισμένο περιεχόμενο σε αποκλειστική βάση δεν ενεργεί κατά παράβαση της εν λόγω αρχής.

¹² Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, με τον όρο «ουσιώδεις ψευδείς δηλώσεις» νοούνται οι ψευδείς δηλώσεις που είναι πιθανό να επηρεάσουν τη συμπεριφορά ή την απόφαση του καταναλωτή να χρησιμοποιήσει ή να αγοράσει εμπορεύματα ή υπηρεσίες.

¹³ Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η φράση «μετέχουν στο ηλεκτρονικό εμπόριο» περιλαμβάνει το προ της συναλλαγής στάδιο του ηλεκτρονικού εμπορίου.

- 14.3 Για την προστασία των καταναλωτών που μετέχουν στο ηλεκτρονικό εμπόριο, κάθε μέρος επιδιώκει τη θέσπιση ή διατήρηση μέτρων που αποσκοπούν στο να διασφαλίσουν:
- α) ότι οι προμηθευτές εμπορευμάτων ή υπηρεσιών συναλλάσσονται δίκαια και έντιμα με τους καταναλωτές·
 - β) ότι οι προμηθευτές εμπορευμάτων ή υπηρεσιών παρέχουν πλήρεις, ακριβείς και διαφανείς πληροφορίες σχετικά με τα εν λόγω εμπορεύματα ή υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων τυχόν όρων και προϋποθέσεων αγοράς· και
 - γ) την ασφάλεια των εμπορευμάτων και, κατά περίπτωση, των υπηρεσιών κατά τη συνήθη ή ευλόγως προβλέψιμη χρήση τους.
- 14.4 Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι είναι σημαντικό να παρέχεται στους καταναλωτές που μετέχουν στο ηλεκτρονικό εμπόριο προστασία καταναλωτών σε επίπεδο που δεν είναι χαμηλότερο από εκείνο που παρέχεται στους καταναλωτές που μετέχουν σε άλλες μορφές εμπορίου.
- 14.5 Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ των αντίστοιχων οργανισμών τους για την προστασία των καταναλωτών ή άλλων σχετικών φορέων, συμπεριλαμβανομένης της ανταλλαγής πληροφοριών και εμπειριών, καθώς και της συνεργασίας σε κατάλληλες περιπτώσεις αμοιβαίου ενδιαφέροντος, όσον αφορά την παραβίαση των δικαιωμάτων των καταναλωτών σε σχέση με το ηλεκτρονικό εμπόριο, προκειμένου να ενισχυθεί η προστασία των καταναλωτών στο διαδίκτυο, εφόσον αυτό έχει συμφωνηθεί αμοιβαία.
- 14.6 Κάθε μέρος προωθεί την πρόσβαση σε μηχανισμούς έννομης προστασίας ή προσφυγής των καταναλωτών και την ευαισθητοποίηση σχετικά με αυτούς, μεταξύ άλλων και για τους καταναλωτές που πραγματοποιούν διασυνοριακές συναλλαγές.

Άρθρο 15: Ανεπίκλητα διαφημιστικά ηλεκτρονικά μηνύματα

- 15.1 Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου:
- α) με τον όρο «διαφημιστικό ηλεκτρονικό μήνυμα» νοείται το ηλεκτρονικό μήνυμα που αποστέλλεται για εμπορικούς σκοπούς σε ηλεκτρονική διεύθυνση προσώπου¹⁴ μέσω υπηρεσίας τηλεπικοινωνιών, το οποίο περιλαμβάνει τουλάχιστον μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και, στον βαθμό που προβλέπεται από τις νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις ενός μέρους, άλλα είδη ηλεκτρονικών μηνυμάτων· και
 - β) με τον όρο «ανεπίκλητο διαφημιστικό ηλεκτρονικό μήνυμα» νοείται το διαφημιστικό ηλεκτρονικό μήνυμα που αποστέλλεται χωρίς τη συγκατάθεση του αποδέκτη ή παρά τη ρητή απόρριψη από τον αποδέκτη του.
- 15.2 Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της προώθησης της εμπιστοσύνης στο ηλεκτρονικό εμπόριο, μεταξύ άλλων μέσω διαφανών και αποτελεσματικών μέτρων που περιορίζουν τα ανεπίκλητα διαφημιστικά ηλεκτρονικά μηνύματα. Για τον σκοπό αυτόν, κάθε μέρος θεσπίζει ή διατηρεί μέτρα τα οποία:

¹⁴ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η «ηλεκτρονική διεύθυνση προσώπου» δεν περιλαμβάνει διεύθυνση IP.

- α) απαιτούν από τους παρόχους διαφημιστικών ηλεκτρονικών μηνυμάτων να διευκολύνουν την ικανότητα των αποδεκτών να αποτρέπουν την εν εξελίξει παραλαβή τέτοιων μηνυμάτων·
 - β) απαιτούν τη συγκατάθεση των αποδεκτών, όπως προβλέπεται από τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, προκειμένου να λαμβάνουν διαφημιστικά ηλεκτρονικά μηνύματα· ή
 - γ) διαφορετικά, προβλέπεται η ελαχιστοποίηση των ανεπίκλητων διαφημιστικών ηλεκτρονικών μηνυμάτων.
- 15.3 Κάθε μέρος επιδιώκει να διασφαλίζει ότι τα διαφημιστικά ηλεκτρονικά μηνύματα μπορούν σαφώς να αναγνωριστούν ως τέτοια, γνωστοποιούν με ευδιάκριτο τρόπο το πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου αποστέλλονται και περιέχουν τις πληροφορίες που απαιτούνται ώστε να μπορούν οι αποδέκτες να ζητήσουν τη διακοπή των εν λόγω μηνυμάτων ανά πάσα στιγμή και χωρίς επιβάρυνση.
- 15.4 Κάθε μέρος παρέχει πρόσβαση σε έννομη προστασία ή διαδικασίες προσφυγής κατά των παρόχων ανεπίκλητων διαφημιστικών ηλεκτρονικών μηνυμάτων που δεν συμμορφώνονται με τα μέτρα που θεσπίζονται ή διατηρούνται δυνάμει της παραγράφου 2.
- 15.5 Τα μέρη επιδιώκουν να συνεργάζονται σε κατάλληλες περιπτώσεις αμοιβαίου ενδιαφέροντος όσον αφορά τη ρύθμιση των ανεπίκλητων διαφημιστικών ηλεκτρονικών μηνυμάτων.

Άρθρο 16: Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

- 16.1 Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, με τον όρο «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» νοείται κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο.
- 16.2 Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η ισχυρή και αποτελεσματική προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των σχετικών ατομικών δικαιωμάτων συμβάλλει στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών στην ψηφιακή οικονομία.
- 16.3 Κάθε μέρος θεσπίζει ή διατηρεί νομικό πλαίσιο που προβλέπει την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των χρηστών του ηλεκτρονικού εμπορίου¹⁵.
- 16.4 Κατά την ανάπτυξη του νομικού του πλαισίου για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κάθε μέρος θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές των σχετικών διεθνών φορέων ή οργανισμών.
- 16.5 Κάθε μέρος επιδιώκει να διασφαλίζει ότι το νομικό του πλαίσιο που εγκρίνεται ή διατηρείται βάσει της παραγράφου 3 παρέχει χωρίς διακρίσεις προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των φυσικών προσώπων.

¹⁵ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ένα μέρος μπορεί να συμμορφώνεται με την παρούσα παράγραφο θεσπίζοντας ή διατηρώντας μέτρα ή συνδυασμό μέτρων, όπως ολοκληρωμένη νομοθεσία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής, νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τομεακή νομοθεσία που καλύπτει την προστασία της ιδιωτικής ζωής ή άλλη νομοθεσία για την αντιμετώπιση παραβιάσεων της ιδιωτικής ζωής.

- 16.6 Κάθε μέρος δημοσιεύει πληροφορίες σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που παρέχει στους χρήστες ηλεκτρονικού εμπορίου, οι οποίες περιλαμβάνουν καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο:
- α) τα φυσικά πρόσωπα μπορούν να επιδιώκουν έννομη προστασία· και
 - β) οι επιχειρήσεις μπορούν να συμμορφώνονται με τις νομικές απαιτήσεις.
- 16.7 Αναγνωρίζοντας ότι τα μέρη μπορούν να υιοθετήσουν διαφορετικές νομικές προσεγγίσεις για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κάθε μέρος θα πρέπει να ενθαρρύνει την ανάπτυξη μηχανισμών για την προώθηση της συμβατότητας μεταξύ των διαφορετικών αυτών καθεστώτων.
- 16.8 Οι μηχανισμοί που αναφέρονται στην παράγραφο 7 μπορούν να περιλαμβάνουν την αναγνώριση ρυθμιστικών αποτελεσμάτων, είτε αυτή χορηγείται αυτόνομα είτε με αμοιβαία συμφωνία, ή ευρύτερα διεθνή πλαίσια.
- 16.9 Τα μέρη επιδιώκουν να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τους μηχανισμούς που αναφέρονται στην παράγραφο 7 και που εφαρμόζονται στις αντίστοιχες δικαιοδοσίες τους.

Άρθρο 17: Κυβερνοασφάλεια

- 17.1 Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι οι απειλές κατά της κυβερνοασφάλειας υπονομεύουν την εμπιστοσύνη στο ηλεκτρονικό εμπόριο.
- 17.2 Τα μέρη αναγνωρίζουν περαιτέρω την εξελισσόμενη φύση των κυβερνοαπειλών. Για τον εντοπισμό και τον μετριασμό των κυβερνοαπειλών και, συνακόλουθα, για τη διευκόλυνση του ηλεκτρονικού εμπορίου, τα μέρη επιδιώκουν:
- α) να αναπτύξουν τις ικανότητες των αντίστοιχων εθνικών τους οντοτήτων που είναι αρμόδιες για την αντιμετώπιση περιστατικών κυβερνοασφάλειας· και
 - β) να συνεργάζονται για τον εντοπισμό και τον μετριασμό κακόβουλων παρεισφρήσεων ή της διάδοσης κακόβουλου κώδικα που επηρεάζουν τα ηλεκτρονικά δίκτυα ενός μέρους, με στόχο την έγκαιρη αντιμετώπιση περιστατικών κυβερνοασφάλειας και την ανταλλαγή πληροφοριών για την ευαισθητοποίηση και τις βέλτιστες πρακτικές.
- 17.3 Σημειώνοντας την εξελισσόμενη φύση των κυβερνοαπειλών και τον αρνητικό τους αντίκτυπο στο ηλεκτρονικό εμπόριο, τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία των προσεγγίσεων βάσει κινδύνου για την αντιμετώπιση των εν λόγω απειλών, με παράλληλη ελαχιστοποίηση των εμπορικών φραγμών. Ομοίως, για τον εντοπισμό και την προστασία από κινδύνους κυβερνοασφάλειας, τον εντοπισμό συμβάντων κυβερνοασφάλειας και την αντιμετώπιση περιστατικών κυβερνοασφάλειας και την ανάκαμψη από αυτά, κάθε μέρος επιδιώκει να χρησιμοποιεί προσεγγίσεις βάσει κινδύνου που βασίζονται σε βέλτιστες πρακτικές διαχείρισης κινδύνων και σε πρότυπα που αναπτύσσονται με συναινετικό, διαφανή και ανοικτό τρόπο, καθώς και να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις εντός της δικαιοδοσίας του να χρησιμοποιούν τέτοιες προσεγγίσεις.

ΤΜΗΜΑ Ε

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Άρθρο 18: Διαφάνεια

Σύμφωνα με το άρθρο III της GATS και το άρθρο X της GATT του 1994, κάθε μέρος δημοσιεύει αμέσως ή δημοσιοποιεί με άλλον τρόπο και, εκτός από καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, το αργότερο κατά την έναρξη ισχύος τους, όλα τα μέτρα γενικής εφαρμογής που αφορούν ή επηρεάζουν τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 19: Συνεργασία

- 19.1 Αναγνωρίζοντας τον παγκόσμιο χαρακτήρα του ηλεκτρονικού εμπορίου, τα μέρη επιδιώκουν:
- α) να συνεργάζονται για να διευκολύνουν τη χρήση του ηλεκτρονικού εμπορίου και την πρόσβαση σε αυτό απ' όλα τα πρόσωπα, ιδίως τις υποεκπροσωπούμενες ομάδες και τις ΠΜΜΜΕ·
 - β) να ανταλλάσσουν πληροφορίες και εμπειρίες σχετικά με νόμους, κανονισμούς και πολιτικές που αφορούν το ηλεκτρονικό εμπόριο· και
 - γ) να συμμετέχουν ενεργά σε περιφερειακά και πολυμερή φόρουμ για την προώθηση της ανάπτυξης του ηλεκτρονικού εμπορίου.
- 19.2 Οι τομείς συνεργασίας για τους σκοπούς της παραγράφου 1 μπορούν να περιλαμβάνουν:
- α) την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα·
 - β) την προστασία των καταναλωτών στο διαδίκτυο, συμπεριλαμβανομένων των μέσων έννομης προστασίας των καταναλωτών και της οικοδόμησης εμπιστοσύνης των καταναλωτών·
 - γ) τα ανεπίκλητα διαφημιστικά ηλεκτρονικά μηνύματα·
 - δ) την ασφάλεια στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες·
 - ε) τον ανταγωνισμό στις ψηφιακές αγορές·
 - στ) την ηλεκτρονική επαλήθευση ταυτότητας·
 - ζ) τις διασυνοριακές υπηρεσίες εφοδιαστικής, συμπεριλαμβανομένων των πολυτροπικών μεταφορών, και συνεργασία μεταξύ υπηρεσιών εφοδιαστικής και ταχυδρομικών υπηρεσιών·
 - η) τη διευκόλυνση του διασυνοριακού ηλεκτρονικού εμπορίου, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης τελωνειακών αποθηκών ή ελεύθερων ζωνών, και κανονιστική συνεργασία σε τομείς όπως η ανταλλαγή δεδομένων και η προειδοποίηση κινδύνου για την ασφάλεια των προϊόντων· και
 - θ) οποιονδήποτε άλλον τομέα με κοινή απόφαση των μερών.
- 19.3 Κάθε μέρος, στο πλαίσιο των διαθέσιμων πόρων του, δημιουργεί ή διατηρεί κέντρο ή κέντρα πληροφόρησης με σκοπό:

- α) να είναι αρμόδιο για κάθε διαδικασία κοινοποίησης ή διαβούλευσης σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας· και
- β) να απαντά σε εύλογα ερωτήματα που υποβάλλονται από άλλο μέρος σχετικά με θέματα που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία.

Άρθρο 20: Ανάπτυξη

20.1 Τα μέρη αναγνωρίζουν:

- α) τη σημασία της ενίσχυσης των διεθνών προσπαθειών για τη γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος και τη διευκόλυνση μιας ψηφιακής οικονομίας χωρίς αποκλεισμούς· και
- β) τη συμβολή των κανόνων για το ηλεκτρονικό εμπόριο στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που συνδέονται με το ψηφιακό εμπόριο και στην προώθηση της συμπεριληπτικής ανάπτυξης του ηλεκτρονικού εμπορίου.

20.2 Τα μέρη αναγνωρίζουν τον ρόλο τους στη στήριξη των αναπτυσσόμενων και των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών-μερών ώστε να συμμετέχουν αποτελεσματικά και να αξιοποιούν ευκαιρίες ανάπτυξης στο ηλεκτρονικό εμπόριο και την ψηφιακή οικονομία, μεταξύ άλλων με τη στήριξη της καλύτερης πρόσβασης σε ψηφιακά οικοσυστήματα και υποδομές, καθώς και με τη στήριξη των πολιτών τους και των ΠΜΜΕ.

20.3 Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της τεχνικής βοήθειας και της ανάπτυξης ικανοτήτων για τις αναπτυσσόμενες και τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες-μέρη κατά την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.

20.4 Πρέπει να παρασχεθεί βοήθεια και υποστήριξη για την ανάπτυξη ικανοτήτων¹⁶, ώστε να μπορέσουν οι αναπτυσσόμενες και οι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες-μέρη να εφαρμόσουν τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τη φύση και το πεδίο των εν λόγω διατάξεων.

20.5 Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι οι αναπτυσσόμενες και λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες-μέρη μπορούν να απαιτήσουν παρατεταμένο χρονικό διάστημα ή την απόκτηση ικανότητας εφαρμογής, μέσω της παροχής βοήθειας και στήριξης για την ανάπτυξη ικανοτήτων, με σκοπό την εκπλήρωση ορισμένων υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα συμφωνία.

20.6 Κάθε αναπτυσσόμενη και λιγότερο ανεπτυγμένη χώρα-μέρος μπορεί, κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας για το εν λόγω μέρος, να ορίσει αυτοτελώς οποιαδήποτε διάταξη της παρούσας συμφωνίας για την οποία απαιτείται περίοδος εφαρμογής που δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη, υποβάλλοντας κατάλογο των εν λόγω διατάξεων στην επιτροπή.

20.7 Κάθε αναπτυσσόμενη και λιγότερο ανεπτυγμένη χώρα-μέρος μπορεί να παρατείνει, για έως και δύο επιπλέον έτη, την περίοδο εφαρμογής για κάθε διάταξη που ορίστηκε αυτοτελώς σύμφωνα με την παράγραφο 6. Κάθε μέρος κοινοποιεί στην επιτροπή κάθε παράταση το αργότερο 120 ημέρες πριν από τη λήξη της αρχικής

¹⁶ Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η «παροχή βοήθειας και στήριξης για την ανάπτυξη ικανοτήτων» μπορεί να λάβει τη μορφή τεχνικής, οικονομικής βοήθειας ή οποιουδήποτε άλλου αμοιβαία αποδεκτού είδους βοήθειας.

περιόδου εφαρμογής, αναφέροντας λεπτομερώς τους λόγους της παράτασης και τις σχετικές δράσεις που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της εφαρμογής της.

- 20.8 Οι ανεπτυγμένες και οι αναπτυσσόμενες χώρες-μέρη που είναι σε θέση να το πράξουν ενθαρρύνονται να παράσχουν στήριξη στις αναπτυσσόμενες και λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες-μέρη για τη διενέργεια ή την επικαιροποίηση της εκτίμησης των αναγκών τους, ώστε να εντοπιστούν κενά στην ικανότητα εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, είτε διμερώς είτε μέσω σχετικών διεθνών οργανισμών.
- 20.9 Τα αποτελέσματα κάθε εκτίμησης αναγκών που διενεργείται ή επικαιροποιείται σύμφωνα με την παράγραφο 8 θα πρέπει να τροφοδοτούν τον αυτοτελή ορισμό των διατάξεων από μια αναπτυσσόμενη ή λιγότερο ανεπτυγμένη χώρα-μέρος σύμφωνα με την παράγραφο 6 και την παράταση κάθε περιόδου εφαρμογής σύμφωνα με την παράγραφο 7.
- 20.10 Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της τεχνικής βοήθειας και της ανάπτυξης ικανοτήτων για την πλήρη εφαρμογή όλων των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας. Για τον σκοπό αυτόν, οι αναπτυσσόμενες και οι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες-μέρη μπορούν να προσδιορίζουν οποιαδήποτε διάταξη της παρούσας συμφωνίας σε σχέση με την οποία θα επωφελούνταν περισσότερο από τεχνική βοήθεια και ανάπτυξη ικανοτήτων. Οι ανεπτυγμένες και οι αναπτυσσόμενες χώρες-μέρη που είναι σε θέση να το πράξουν συμφωνούν να διευκολύνουν την παροχή βοήθειας και στήριξης για την ανάπτυξη ικανοτήτων όσον αφορά τις εν λόγω διατάξεις, είτε διμερώς είτε μέσω κατάλληλων διεθνών οργανισμών, υπό αμοιβαία αποδεκτούς όρους και λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές ανάγκες και προτεραιότητες των αναπτυσσόμενων και λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών-μερών.
- 20.11 Τα μέρη επιδιώκουν να εφαρμόζουν τις ακόλουθες αρχές για την παροχή βοήθειας και στήριξης για την ανάπτυξη ικανοτήτων όσον αφορά την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας:
- α) να λαμβάνονται υπόψη το συνολικό αναπτυξιακό πλαίσιο των δικαιούχων χωρών και περιφερειών και, κατά περίπτωση και εφόσον ενδείκνυται, τα εν εξελίξει προγράμματα μεταρρύθμισης, τεχνικής βοήθειας και ανάπτυξης ικανοτήτων·
 - β) να περιλαμβάνονται, κατά περίπτωση και εφόσον ενδείκνυται, δραστηριότητες για την αντιμετώπιση των περιφερειακών και υποπεριφερειακών προκλήσεων και να προωθείται η περιφερειακή και υποπεριφερειακή ολοκλήρωση·
 - γ) να εξετάζονται οι δραστηριότητες του ιδιωτικού τομέα, στο μέτρο του δυνατού, κατά την ανάπτυξη προγραμμάτων ή δραστηριοτήτων ανάπτυξης ικανοτήτων· και
 - δ) να προωθείται ο συντονισμός μεταξύ των μερών και άλλων σχετικών θεσμικών οργάνων, συμπεριλαμβανομένων των περιφερειακών οικονομικών κοινοτήτων, για τη διασφάλιση της μέγιστης δυνατής αποτελεσματικότητας και των αποτελεσμάτων της εν λόγω βοήθειας. Για τον σκοπό αυτόν:
 - i) ο συντονισμός θα πρέπει να αποσκοπεί στην αποφυγή επικαλύψεων και επαναλήψεων των προγραμμάτων βοήθειας και ασυνεπειών στις μεταρρυθμιστικές δραστηριότητες μέσω στενού συντονισμού των παρεμβάσεων τεχνικής βοήθειας και ανάπτυξης ικανοτήτων·

- ii) τα συναφή παγκόσμια και περιφερειακά προγράμματα που σχετίζονται με το εμπόριο θα πρέπει να θεωρούνται μέρος αυτής της διαδικασίας συντονισμού, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που επικεντρώνονται ειδικά στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες-μέρη και
 - iii) τα μέρη θα πρέπει να προωθήσουν τον εσωτερικό συντονισμό μεταξύ των υπαλλήλων τους που ασχολούνται με το εμπόριο και την ανάπτυξη κατά την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, καθώς και την παροχή τεχνικής βοήθειας και την ανάπτυξη ικανοτήτων.
- 20.12 Το άρθρο 27 δεν εφαρμόζεται στην επίλυση διαφορών έναντι λιγότερο ανεπτυγμένης χώρας-μέρους σχετικά με οποιαδήποτε διάταξη της παρούσας συμφωνίας για περίοδο επτά ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας για το εν λόγω μέρος.
- 20.13 Το άρθρο 27 δεν εφαρμόζεται στην επίλυση διαφορών έναντι αναπτυσσόμενης χώρας-μέρους σχετικά με διάταξη της παρούσας συμφωνίας για την οποία έχει ορίσει αυτοτελώς ή έχει παρατείνει περίοδο εφαρμογής σύμφωνα με τις παραγράφους 6 ή 7, αντίστοιχα, για τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής που ισχύει για την εν λόγω διάταξη.
- 20.14 Παρά την περίοδο χάριτος που αναφέρεται στην παράγραφο 12, προτού ένα μέρος ζητήσει διαβουλεύσεις δυνάμει του άρθρου 27 σχετικά με μέτρο λιγότερο ανεπτυγμένης χώρας-μέρους, και σε όλα τα στάδια οποιασδήποτε διαδικασίας επίλυσης διαφορών στη συνέχεια, δίνει ιδιαίτερη προσοχή στην ειδική κατάσταση των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών-μερών. Τα μέρη επιδεικνύουν τη δέουσα μετριοπάθεια όταν θίγουν θέματα δυνάμει του άρθρου 27 που αφορά λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες-μέρη.
- 20.15 Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διαφάνειας στην παροχή βοήθειας και στήριξης για την ανάπτυξη ικανοτήτων με σκοπό τη διευκόλυνση της αποτελεσματικής εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας. Για τον σκοπό αυτόν, τα μέρη επιδιώκουν να συζητούν, κατά την πρώτη συνεδρίαση της επιτροπής και στη συνέχεια τακτικά, σχετικές πληροφορίες¹⁷ για τα υφιστάμενα και τα νέα προγράμματα τεχνικής βοήθειας και ανάπτυξης ικανοτήτων. Για να ενισχυθεί η συζήτηση αυτή, πριν από την πρώτη ειδική σύνοδο της επιτροπής και στη συνέχεια σε τακτική βάση, κάθε ανεπτυγμένη χώρα-μέρος υποβάλλει περιγραφή των σχετικών προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας και ανάπτυξης ικανοτήτων. Οι αναπτυσσόμενες και λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες-μέρη που έχουν λάβει τεχνική βοήθεια και ανάπτυξη ικανοτήτων ενθαρρύνονται να μοιραστούν τις εμπειρίες τους. Τα μέρη προτίθενται να χρησιμοποιήσουν τα στοιχεία αυτά για να κατανοήσουν καλύτερα αν τα υφιστάμενα προγράμματα ανταποκρίνονται στις ανάγκες που εκφράζουν οι αναπτυσσόμενες και λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες-μέρη.
- 20.16 Οι αναπτυσσόμενες χώρες-μέρη που δηλώνουν ότι είναι σε θέση να παράσχουν βοήθεια και στήριξη για την ανάπτυξη ικανοτήτων ενθαρρύνονται να υποβάλουν στην επιτροπή τις πληροφορίες που ορίζονται στην παράγραφο 15, κατά την

¹⁷ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι οι «σχετικές πληροφορίες» μπορούν να περιλαμβάνουν: α) περιγραφή της παρεχόμενης βοήθειας ή στήριξης για την ανάπτυξη ικανοτήτων· β) πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο υποβολής αίτησης για την εν λόγω βοήθεια ή στήριξη ή πρόσβαση σ' αυτήν, συμπεριλαμβανομένου του σημείου ή των σημείων επαφής ενός μέρους· και γ) κατάλογο των δικαιούχων της εν λόγω βοήθειας ή στήριξης.

ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας και στη συνέχεια σε τακτική βάση.

- 20.17 Η επιτροπή καθιστά διαθέσιμες στο διαδίκτυο τις πληροφορίες που παρέχονται βάσει των παραγράφων 15 και 16, μαζί με πληροφορίες σχετικά με τις συναφείς δραστηριότητες διεθνών οργανισμών.
- 20.18 Οι αναπτυσσόμενες χώρες-μέρη και οι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες-μέρη που προτίθενται να κάνουν χρήση της σχετικής βοήθειας και στήριξης για την ανάπτυξη ικανοτήτων, υποβάλλουν στην επιτροπή πληροφορίες σχετικά με το σημείο ή τα σημεία επαφής του γραφείου ή των γραφείων που είναι αρμόδια για τον συντονισμό και την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων αυτής της βοήθειας και στήριξης.
- 20.19 Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, κατά περίπτωση, η επιτροπή πραγματοποιεί τουλάχιστον μία ειδική σύνοδο ετησίως ώστε:
- α) να παρακολουθήσει την τεχνική βοήθεια ή τη στήριξη ανάπτυξης ικανοτήτων για την εφαρμογή των υποχρεώσεων που υπόκεινται σε περιόδους εφαρμογής που ορίζονται αυτοτελώς ή παρατείνονται σύμφωνα με τις παραγράφους 6 ή 7, αντίστοιχα·
 - β) να συζητήσει θέματα σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας·
 - γ) να εξετάσει την πρόοδο όσον αφορά την τεχνική βοήθεια ή τη στήριξη ανάπτυξης ικανοτήτων για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, μεταξύ άλλων όταν οποιαδήποτε αναπτυσσόμενη ή λιγότερο ανεπτυγμένη χώρα-μέρος δεν λαμβάνει επαρκή βοήθεια και στήριξη για την ανάπτυξη ικανοτήτων· και
 - δ) να διευκολύνει την ανταλλαγή σχετικών εμπειριών, προκλήσεων, επιτυχιών και πληροφοριών των μερών.

ΤΜΗΜΑ ΣΤ

ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Άρθρο 21: Τηλεπικοινωνίες

- 21.1 Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου και του παραρτήματος:
- α) «βασικές εγκαταστάσεις»: οι εγκαταστάσεις δημόσιου δικτύου ή υπηρεσίας μεταφοράς τηλεπικοινωνιών που:
 - i) παρέχονται αποκλειστικά ή κυρίως από έναν και μόνο πάροχο ή από περιορισμένο αριθμό παρόχων· και
 - ii) δεν είναι εφικτό να αντικατασταθούν από οικονομική ή τεχνική άποψη με σκοπό την παροχή υπηρεσίας·
 - β) «κύριος πάροχος»: ο πάροχος που έχει τη δυνατότητα να επηρεάζει σημαντικά τους όρους συμμετοχής (ως προς τις τιμές και την προσφορά) στη σχετική αγορά των βασικών υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών ως αποτέλεσμα:
 - i) του ελέγχου βασικών εγκαταστάσεων· ή

- ii) της χρήσης της θέσης του στην αγορά·
 - γ) «στοιχείο δικτύου»: η εγκατάσταση ή ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας τηλεπικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων των χαρακτηριστικών, των λειτουργιών και των ικανοτήτων που παρέχονται μέσω της εν λόγω εγκατάστασης ή του εξοπλισμού· και
 - δ) «χρήστης»: ο καταναλωτής υπηρεσιών και ο πάροχος υπηρεσιών.
- 21.2 Κάθε μέρος αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις που καθορίζονται στο παράρτημα¹⁸,¹⁹
- 21.3 Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι η οικεία ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών δεν έχει οικονομικό συμφέρον ούτε διατηρεί ρόλο λειτουργίας ή διαχείρισης σε πάροχο δημόσιων δικτύων και υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών. Η παρούσα παράγραφος δεν ερμηνεύεται κατά τρόπο που να απαγορεύει σε κυβερνητική οντότητα μέρους, εκτός της οικείας ρυθμιστικής αρχής τηλεπικοινωνιών, να κατέχει μετοχικό κεφάλαιο στον εν λόγω πάροχο.
- 21.4 Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι η οικεία ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών έχει την εξουσία να εκτελεί τα καθήκοντα που της ανατίθενται από τον νόμο, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας επιβολής κυρώσεων, ενώ ασκεί την εν λόγω εξουσία εγκαίρως και με διαφάνεια.
- 21.5 Κάθε μέρος δημοσιοποιεί σε εύκολα προσβάσιμη και σαφή μορφή τα καθήκοντα που ασκεί η οικεία ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών.
- 21.6 Κάθε μέρος επιδιώκει:
- α) να διασφαλίζει ότι η εκχώρηση ζωνών συχνοτήτων για δημόσιες υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών πραγματοποιείται μέσω ανοικτής διαδικασίας που λαμβάνει υπόψη το δημόσιο συμφέρον, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης του ανταγωνισμού· και
 - β) να διενεργεί την εν λόγω εκχώρηση χρησιμοποιώντας αγορακεντρικές προσεγγίσεις, όπως διαδικασίες υποβολής προσφορών, κατά περίπτωση.
- 21.7 Κάθε μέρος εξουσιοδοτεί την οικεία ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών:
- α) να καθορίζει ποιες βασικές εγκαταστάσεις απαιτείται να διατίθενται από κύριο πάροχο σε άλλους παρόχους δημόσιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών, υπό εύλογους, αμερόληπτους και διαφανείς όρους και προϋποθέσεις με σκοπό την παροχή δημόσιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών· και

¹⁸ Στον βαθμό που δεν είναι ασυμβίβαστες με τον πίνακα συγκεκριμένων δεσμεύσεων μέρους στο πλαίσιο της GATS: α) το παράρτημα δεν εφαρμόζεται, για κάθε μέρος, στις ραδιοηλεκτρικές υπηρεσίες, όπως ορίζονται στις νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις του· β) η ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών ενός μέρους μπορεί να απαλλάσσει τους επαρχιακούς τοπικούς φορείς διαβίβασης για περιορισμένο χρονικό διάστημα από τις υποχρεώσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 2.2 του παραρτήματος όσον αφορά τη διασύνδεση με ανταγωνιστικούς τοπικούς φορείς διαβίβασης. Οι επαρχιακές εταιρείες τηλεφωνίας δεν υποχρεούνται να παρέχουν διασύνδεση σε ανταγωνιστικούς τοπικούς φορείς διαβίβασης με τον τρόπο που καθορίζεται στην παράγραφο 2.2 του παραρτήματος έως ότου απαιτηθεί από τη ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών ενός μέρους· και γ) η παράγραφος 2.2 του παραρτήματος εφαρμόζεται μόνο σε κύριο πάροχο που έχει τον έλεγχο βασικών εγκαταστάσεων.

¹⁹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι καμία διάταξη του παρόντος άρθρου ή του παραρτήματος δεν ερμηνεύεται κατά τρόπο που να απαιτεί από τα μέρη να αναλάβουν πρόσθετες συγκεκριμένες δεσμεύσεις όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά ή την εθνική μεταχείριση στο πλαίσιο της GATS.

- β) να απαιτεί από τον κύριο πάροχο να προσφέρει πρόσβαση σε αποδεδειγμένη βάση στα στοιχεία του δικτύου του που αποτελούν βασικές εγκαταστάσεις, υπό εύλογους, αμερόληπτους και διαφανείς όρους και προϋποθέσεις με σκοπό την παροχή δημόσιων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.
- 21.8 Ένας πάροχος δημόσιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών έχει πρόσβαση, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, σε διαδικασίες προσφυγής στη ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών ή σε άλλη αρμόδια αρχή μέρους για την επίλυση διαφορών με άλλους παρόχους δημόσιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών όσον αφορά τις απαιτήσεις που ορίζονται στην παράγραφο 7.
- 21.9 Όταν ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών ή άλλη αρμόδια αρχή αρνείται να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια σχετικά με αίτημα επίλυσης διαφοράς που αναφέρεται στην παράγραφο 8, παρέχει, κατόπιν αιτήματος παρόχου που εμπλέκεται στη διαφορά, γραπτή εξήγηση για την εν λόγω απόφαση εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.
- 21.10 Ένας πάροχος δημόσιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών που εμπλέκεται σε διαφορά που αναφέρεται στην παράγραφο 8 δεν κωλύεται να ασκήσει προσφυγή ενώπιον των δικαστικών αρχών ενός μέρους.

ΤΜΗΜΑ Ζ

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Άρθρο 22: Γενικές εξαιρέσεις

Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, το άρθρο XX της GATT του 1994 και οι ερμηνευτικές της σημειώσεις, καθώς και το άρθρο XIV της GATS.

Άρθρο 23: Εξαιρέσεις για λόγους ασφάλειας

Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, το άρθρο XXI της GATT του 1994 και το άρθρο XIVα της GATS.

Άρθρο 24: Μέτρα προληπτικής εποπτείας

Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, εφαρμόζεται, τηρουμένων των αναλογιών, η παράγραφος 2 του παραρτήματος της GATS για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

Άρθρο 25: Εξαίρεση όσον αφορά την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει ένα μέρος να θεσπίζει ή να διατηρεί μέτρα για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις διασυννοριακές διαβιβάσεις δεδομένων, υπό τον όρο ότι η νομοθεσία του εν λόγω μέρους προβλέπει μέσα που επιτρέπουν τις διαβιβάσεις υπό προϋποθέσεις γενικής εφαρμογής²⁰ για την προστασία των διαβιβαζόμενων δεδομένων.

²⁰ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η φράση «προϋποθέσεις γενικής εφαρμογής» αναφέρεται σε προϋποθέσεις που διατυπώνονται με αντικειμενικούς όρους και εφαρμόζονται ορίζοντα σε

Άρθρο 26: Αυτόχθονες πληθυσμοί

- 26.1 Υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν χρησιμοποιούνται ως μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης σε βάρος προσώπων άλλου μέρους ή ως συγκεκριμένος περιορισμός του εμπορίου με ηλεκτρονικά μέσα, καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει κάποιο μέρος να θεσπίζει ή να διατηρεί μέτρα που θεωρεί αναγκαία για την παροχή ευνοϊκότερης μεταχείρισης σε αυτόχθονες πληθυσμούς στο έδαφός του όσον αφορά θέματα που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία, μεταξύ άλλων για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του βάσει των νομικών, συνταγματικών ή συμβατικών ρυθμίσεων του με τους εν λόγω αυτόχθονες πληθυσμούς.
- 26.2 Η ερμηνεία των νομικών, συνταγματικών ή συμβατικών ρυθμίσεων ενός μέρους με αυτόχθονες πληθυσμούς στο έδαφός του, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη φύση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις εν λόγω ρυθμίσεις, δεν υπόκειται σε επίλυση διαφορών δυνάμει του άρθρου 27. Κατά τα λοιπά, το άρθρο 27 εφαρμόζεται στο παρόν άρθρο.

ΤΜΗΜΑ Η

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 27: Επίλυση διαφορών

- 27.1 Για τη διενέργεια των διαβουλεύσεων και την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας εφαρμόζονται τα άρθρα XXII και XXIII της GATT του 1994 ή τα άρθρα XXII και XXIII της GATS, όπως επεξηγούνται και εφαρμόζονται με το μνημόνιο συμφωνίας για την επίλυση των διαφορών.
- 27.2 Το μνημόνιο συμφωνίας για την επίλυση διαφορών εφαρμόζεται σε διαφορές που υποβάλλονται σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 28: Επιτροπή για τις εμπορικές πτυχές του ηλεκτρονικού εμπορίου

- 28.1 Συγκροτείται επιτροπή για τις εμπορικές πτυχές του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην οποία μπορούν να συμμετέχουν όλα τα μέρη. Η επιτροπή εκλέγει τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρό της και συνεδριάζει ανάλογα με τις ανάγκες ή τις προβλέψεις της παρούσας συμφωνίας, αλλά τουλάχιστον μία φορά ετησίως. Η επιτροπή καταρτίζει τον εσωτερικό της κανονισμό.
- 28.2 Η επιτροπή εκτελεί αυτές τις αρμοδιότητες, όπως της έχουν ανατεθεί δυνάμει της παρούσας συμφωνίας ή από τα μέρη, και παρέχει στα μέρη την ευκαιρία να προβαίνουν σε διαβουλεύσεις για όλα τα θέματα τα σχετικά με τη λειτουργία ή την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.
- 28.3 Η επιτροπή μπορεί να συστήνει επικουρικά όργανα ή να παραπέμπει θέματα σε επικουρικά όργανα, εφόσον το κρίνει σκόπιμο. Όλα τα επικουρικά όργανα υποβάλλουν έκθεση στην επιτροπή.

απροσδιόριστο αριθμό οικονομικών φορέων και, ως εκ τούτου, καλύπτουν ευρύ φάσμα καταστάσεων και περιπτώσεων.

- 28.4 Η επιτροπή παρακολουθεί τη λειτουργία και την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και υποβάλλει σχετική ετήσια έκθεση στο Γενικό Συμβούλιο, μεταξύ άλλων σχετικά με την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων και δραστηριοτήτων τεχνικής βοήθειας και ανάπτυξης ικανοτήτων.
- 28.5 Η επιτροπή λαμβάνει υπόψη κάθε κοινοποίηση παράτασης που χορηγήθηκε βάσει του άρθρου 20.7 και παρακολουθεί κάθε σχετική ενέργεια που απαιτείται για την εφαρμογή των διατάξεων που αποτελούν αντικείμενο των εν λόγω κοινοποιήσεων.
- 28.6 Κάθε μέλος του ΠΟΕ που δεν αποτελεί μέρος της παρούσας συμφωνίας δικαιούται να συμμετέχει στην επιτροπή ως παρατηρητής υποβάλλοντας γραπτή δήλωση σε αυτήν. Κάθε παρατηρητής του ΠΟΕ μπορεί να υποβάλει εγγράφως αίτηση στην επιτροπή προκειμένου να συμμετέχει σε αυτήν ως παρατηρητής, και μπορεί του παραχωρηθεί καθεστώς παρατηρητή από την επιτροπή.

Άρθρο 29: Αποδοχή και έναρξη ισχύος

- 29.1 Κάθε μέλος του ΠΟΕ μπορεί να αποδεχθεί την παρούσα συμφωνία. Η αποδοχή πραγματοποιείται με κατάθεση εγγράφου αποδοχής της παρούσας συμφωνίας στον γενικό διευθυντή του ΠΟΕ.
- 29.2 Η παρούσα συμφωνία αρχίζει να ισχύει, για τα μέλη του ΠΟΕ που την αποδέχθηκαν, την 30ή ημέρα από την ημερομηνία κατάθεσης της 45ης πράξης αποδοχής²¹. Ακολούθως, η παρούσα συμφωνία αρχίζει να ισχύει για κάθε άλλο μέλος του ΠΟΕ την 30ή ημέρα από την ημερομηνία κατάθεσης της πράξης αποδοχής του εν λόγω μέλους.

Άρθρο 30: Εφαρμογή

Κάθε μέρος εφαρμόζει την παρούσα συμφωνία από την ημερομηνία της έναρξης ισχύος της. Οι αναπτυσσόμενες και λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες-μέλη που επιλέγουν να χρησιμοποιήσουν το άρθρο 20 εφαρμόζουν την παρούσα συμφωνία σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο.

Άρθρο 31: Επιφυλάξεις

Για τη διατύπωση επιφυλάξεων σχετικά με οποιαδήποτε διάταξη της παρούσας συμφωνίας απαιτείται η συγκατάθεση των υπολοίπων μερών.

Άρθρο 32: Τροποποιήσεις

- 32.1 Τα μέρη μπορούν να τροποποιήσουν την παρούσα συμφωνία. Η απόφαση της επιτροπής για την έγκριση τροποποίησης και την υποβολή της προς αποδοχή από τα μέρη, λαμβάνεται με ομοφωνία.
- 32.2 Τροποποίηση τίθεται σε ισχύ:

²¹ Για τους σκοπούς του υπολογισμού των αποδοχών δυνάμει του παρόντος άρθρου, μια πράξη αποδοχής από την Ευρωπαϊκή Ένωση λογίζεται ως αριθμός πράξεων αποδοχής ίσος προς τον αριθμό των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι μέλη του ΠΟΕ.

- α) εκτός από τα προβλεπόμενα στο στοιχείο β), για τα μέρη που την αποδέχονται, κατόπιν της αποδοχής της από τα δύο τρίτα των μερών και, στη συνέχεια, για κάθε άλλο μέρος, κατόπιν της αποδοχής της από αυτό· ή
- β) για όλα τα μέρη, κατόπιν της αποδοχής της από τα δύο τρίτα των μερών εάν πρόκειται για τροποποίηση για την οποία η επιτροπή αποφάσισε ομόφωνα ότι δεν τροποποιεί τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών.

Άρθρο 33: Αποχώρηση

- 33.1 Κάθε μέρος μπορεί να αποχωρήσει από την παρούσα συμφωνία κοινοποιώντας γραπτώς την πρόθεσή του να αποχωρήσει στον γενικό διευθυντή του ΠΟΕ. Η αποχώρηση παράγει αποτελέσματα μετά την παρέλευση 60 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης από τον γενικό διευθυντή. Κάθε μέρος μπορεί, αφού ενημερωθεί για την εν λόγω κοινοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 37, να ζητήσει άμεση συνεδρίαση της επιτροπής.
- 33.2 Όταν ένα μέρος της παρούσας συμφωνίας παύει να αποτελεί μέλος του ΠΟΕ, παύει να αποτελεί και μέρος της παρούσας συμφωνίας από την ημερομηνία κατά την οποία παύει να αποτελεί μέλος του ΠΟΕ.

Άρθρο 34: Μη εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας μεταξύ συγκεκριμένων μερών

Η παρούσα συμφωνία δεν ισχύει μεταξύ οποιωνδήποτε δύο μερών όταν ένα από αυτά, κατά τον χρόνο αποδοχής ή προσχώρησής του στην παρούσα συμφωνία, δεν συναινεί με την εν λόγω εφαρμογή.

Άρθρο 35: Επανεξέταση

- 35.1 Το αργότερο δύο έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, και στη συνέχεια ανά τακτά χρονικά διαστήματα, τα μέρη προβαίνουν σε επανεξέταση της παρούσας συμφωνίας με σκοπό τη βελτίωση της λειτουργίας της και τη διασφάλιση της συνάφειάς της με τα εμπορικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν τα μέρη.
- 35.2 Λαμβάνοντας υπόψη τον εξελισσόμενο χαρακτήρα του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ψηφιακής τεχνολογίας, και αναγνωρίζοντας τη σημασία της θέσπισης παγκόσμιων κανόνων για το ηλεκτρονικό εμπόριο, κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, τα μέρη αναγνωρίζουν ότι οι περαιτέρω διαπραγματεύσεις μπορεί να περιλαμβάνουν εκκρεμή ζητήματα στο έγγραφο INF/ECOM/62/Rev.5 ή άλλα ζητήματα που ενδέχεται να εισαγάγουν τα μέρη. Κάθε μέρος διατηρεί το δικαίωμα σε κάθε μελλοντική διαπραγμάτευση να προτείνει τροποποιήσεις των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις εξαιρέσεις, την επίλυση διαφορών ή το πεδίο εφαρμογής.

Άρθρο 36: Γραμματεία

Υπεύθυνη για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας είναι η γραμματεία του ΠΟΕ.

Άρθρο 37: Κατάθεση

- 37.1 Η παρούσα συμφωνία κατατίθεται στον γενικό διευθυντή του ΠΟΕ.
- 37.2 Ο γενικός διευθυντής του ΠΟΕ παρέχει αμέσως σε κάθε μέρος:
- α) επικυρωμένο ακριβές αντίγραφο της παρούσας συμφωνίας και κάθε τροποποίησης σύμφωνα με το άρθρο 32· και
 - β) κοινοποίηση κάθε αποδοχής σύμφωνα με το άρθρο 29 και κάθε αποχώρησης σύμφωνα με το άρθρο 33.

Άρθρο 38: Καταχώριση

Η παρούσα συμφωνία καταχωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 102 του Χάρτη του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Έγινε στη Γιαουντέ στις 28 Μαρτίου 2026, σε ένα μόνο αντίτυπο, στην αγγλική, τη γαλλική και την ισπανική γλώσσα, και κάθε κείμενο είναι αυθεντικό.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Το παρόν παράρτημα καθορίζει τις αρχές του κανονιστικού πλαισίου για τις βασικές υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών.

Τμήμα I: Διασφαλίσεις του ανταγωνισμού

1.1 Πρόληψη της εφαρμογής αντιανταγωνιστικών πρακτικών στις τηλεπικοινωνίες

Θα εξακολουθήσουν να εφαρμόζονται κατάλληλα μέτρα με σκοπό να αποτρέψουν τους παρόχους υπηρεσιών, οι οποίοι μόνοι τους ή από κοινού αποτελούν κύριους παρόχους υπηρεσιών, από τη συμμετοχή σε αντιανταγωνιστικές πρακτικές ή τη συνέχιση τέτοιων πρακτικών.

1.2 Διασφαλίσεις

Στις αντιανταγωνιστικές πρακτικές που αναφέρονται στην παράγραφο 1.1 περιλαμβάνονται ειδικότερα:

- α) η συμμετοχή σε αντιανταγωνιστικές δραστηριότητες διεπιδόησης·
- β) η χρήση πληροφοριών που λαμβάνονται από ανταγωνιστές με αντιανταγωνιστικά αποτελέσματα· και
- γ) η μη έγκαιρη διάθεση σε άλλους παρόχους υπηρεσιών πληροφοριών τεχνικού χαρακτήρα για βασικές εγκαταστάσεις και πληροφοριών εμπορικού χαρακτήρα που είναι απαραίτητες για την παροχή των υπηρεσιών τους.

Τμήμα II: Διασύνδεση

2.1 Το παρόν τμήμα εφαρμόζεται στη σύνδεση με παρόχους που παρέχουν δημόσια δίκτυα ή υπηρεσίες μεταφοράς τηλεπικοινωνιών ώστε να επιτρέπεται στους χρήστες ενός παρόχου να επικοινωνούν με τους χρήστες κάποιου άλλου παρόχου και να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες που παρέχει κάποιος άλλος πάροχος, όταν αναλαμβάνονται συγκεκριμένες δεσμεύσεις.

2.2 Υποχρέωση διασφάλισης διασύνδεσης

Η διασύνδεση με κύριο πάροχο διασφαλίζεται σε οποιοδήποτε τεχνικά εφικτό σημείο του δικτύου. Η διασύνδεση αυτή παρέχεται:

- α) υπό όρους, προϋποθέσεις (συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών) και τιμές που δεν εισάγουν διακρίσεις, και με ποιότητα όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που προβλέπεται για παρόμοιες υπηρεσίες μη συνδεδεμένων παρόχων υπηρεσιών ή θυγατρικών ή άλλων συνδεδεμένων εταιρειών αυτού·
- β) εγκαίρως, υπό όρους, προϋποθέσεις (συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών) και κοστοστρεφείς τιμές που είναι διαφανείς, εύλογες, σχετικές με την οικονομική σκοπιμότητα, και επαρκώς διαχωρισμένες ανά στοιχείο, ώστε ο πάροχος να μη χρειάζεται να πληρώσει για στοιχεία δικτύου ή εγκαταστάσεις που δεν απαιτούνται για την υπηρεσία που πρόκειται να παρασχεθεί· και
- γ) κατόπιν αιτήματος, σε σημεία επιπλέον των σημείων τερματισμού του δικτύου στα οποία έχει πρόσβαση η πλειονότητα των χρηστών, έναντι τιμών που

αντανακλούν το κόστος κατασκευής των αναγκαίων συμπληρωματικών εγκαταστάσεων.

2.3 Δημοσιοποίηση των διαδικασιών για τις διαπραγματεύσεις διασύνδεσης

Οι διαδικασίες που εφαρμόζονται για τη διασύνδεση με κύριο πάροχο θα δημοσιοποιούνται.

2.4 Διαφάνεια των ρυθμίσεων διασύνδεσης

Εξασφαλίζεται ότι κύριος πάροχος υπηρεσιών θα δημοσιοποιεί είτε τις συμφωνίες διασύνδεσης είτε ένα υπόδειγμα προσφοράς διασύνδεσης.

2.5 Διασύνδεση: Επίλυση διαφορών

Πάροχος υπηρεσιών που ζητεί διασύνδεση με κύριο πάροχο θα μπορεί να προσφύγει είτε:

- α) ανά πάσα στιγμή· είτε
- β) έπειτα από εύλογο χρονικό διάστημα το οποίο έχει δημοσιοποιηθεί,

σε ανεξάρτητο εθνικό φορέα, ο οποίος μπορεί να είναι ρυθμιστική αρχή όπως αναφέρεται στο τμήμα V, για την επίλυση διαφορών σχετικά με τους κατάλληλους όρους, προϋποθέσεις και τιμές διασύνδεσης εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, στον βαθμό που δεν έχουν καθοριστεί προηγουμένως.

Τμήμα III: Καθολική υπηρεσία

Κάθε μέρος έχει το δικαίωμα να καθορίζει το είδος της υποχρέωσης παροχής καθολικής υπηρεσίας που επιθυμεί να διατηρήσει. Αυτές καθαυτές οι υποχρεώσεις δεν θεωρούνται αντιανταγωνιστικές, υπό τον όρο ότι εκπληρώνονται κατά τρόπο διαφανή, που δεν εισάγει διακρίσεις και ανταγωνιστικά ουδέτερο και ότι δεν είναι περισσότερο επαχθείς από όσο απαιτείται για το είδος της καθολικής υπηρεσίας που καθορίζεται από το μέρος.

Τμήμα IV: Δημοσιοποίηση κριτηρίων αδειοδότησης

4.1 Όταν απαιτείται η χορήγηση άδειας, θα δημοσιοποιούνται τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) όλα τα κριτήρια αδειοδότησης και η χρονική περίοδος που απαιτείται κανονικά για την έκδοση απόφασης σχετικά με μια αίτηση χορήγησης άδειας· και
- β) οι όροι και προϋποθέσεις των ατομικών αδειών.

4.2 Οι λόγοι για την άρνηση χορήγησης άδειας θα δημοσιοποιούνται στον αιτούντα κατόπιν σχετικού αιτήματος.

Τμήμα V: Ανεξάρτητοι ρυθμιστικοί φορείς

Ο ρυθμιστικός φορέας είναι διακριτός από τους βασικούς παρόχους τηλεπικοινωνιών και δεν είναι υπόλογος στους εν λόγω παρόχους. Οι αποφάσεις των ρυθμιστικών φορέων και οι διαδικασίες που εφαρμόζονται από αυτούς είναι αμερόληπτες και ισχύουν έναντι όλων των συμμετεχόντων στην αγορά.

Τμήμα VI: Κατανομή και χρήση σπάνιων πόρων

Οι διαδικασίες για την κατανομή και χρήση ανεπαρκών πόρων, συμπεριλαμβανομένων των συχνοτήτων, αριθμών και δικαιωμάτων διέλευσης, θα διεξάγονται με αντικειμενικό, έγκαιρο, διαφανή και αμερόληπτο τρόπο. Η τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά τις κατανεμημένες ζώνες συχνοτήτων δημοσιοποιείται, αλλά δεν απαιτούνται λεπτομερή στοιχεία ταυτοποίησης των συχνοτήτων που κατανέμονται για ειδική χρήση από το κράτος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Τα μέρη:

Σημειώνοντας τις υφιστάμενες προσπάθειες των μερών να προσθέσουν την παρούσα συμφωνία στο παράρτημα 4 της συμφωνίας του ΠΟΕ·

Συνεχίζοντας να επιδιώκουν την προσθήκη της παρούσας συμφωνίας στο θεσμικό πλαίσιο που θεσπίστηκε με τη συμφωνία του ΠΟΕ το συντομότερο δυνατόν·

Αποφασίζοντας να αξιοποιήσουν ταχέως τα οφέλη της παρούσας συμφωνίας·

Επιβεβαιώνοντας τη σημασία της στήριξης των αναπτυσσόμενων και λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών-μερών για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας με την αντιμετώπιση των ατομικών και στοχευμένων αναπτυξιακών αναγκών τους μέσω περιόδων εφαρμογής, τεχνικής βοήθειας και ανάπτυξης ικανοτήτων·

Επιβεβαιώνοντας τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους δυνάμει της συμφωνίας του ΠΟΕ·

Επικροτώντας την προσχώρηση άλλων μελών του ΠΟΕ στην παρούσα συμφωνία·

Συμφωνούν τα ακόλουθα:

Τμήμα Ι: Εφαρμογή του παραρτήματος

- 1.1 Το παρόν παράρτημα, συμπεριλαμβανομένου του προσαρτήματος, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας συμφωνίας. Σε περίπτωση ασυνέπειας μεταξύ των διατάξεων του παρόντος παραρτήματος και των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας, υπερισχύουν οι διατάξεις του παρόντος παραρτήματος όσον αφορά την ασυνέπεια.
- 1.2 Έως την ημερομηνία κατά την οποία η παρούσα συμφωνία προστίθεται στη συμφωνία του ΠΟΕ, ισχύει το παρόν παράρτημα.
- 1.3 Αρχής γενομένης από την ημερομηνία κατά την οποία η παρούσα συμφωνία προστίθεται στη συμφωνία του ΠΟΕ, το παρόν παράρτημα παύει να ισχύει, εκτός αν πρόκειται για απαιτήσεις βάσει του τμήματος IV.

Τμήμα II: Προσωρινές ρυθμίσεις επίλυσης διαφορών

- 2.1 Δεν εφαρμόζεται το άρθρο 27 της παρούσας συμφωνίας.
- 2.2 Κάθε παραπομπή της παρούσας συμφωνίας στο άρθρο 27 νοείται ως παραπομπή στο τμήμα III.

Τμήμα III: Προσωρινή επίλυση διαφορών

- 3.1 Τα άρθρα XXII και XXIII της GATT του 1994 ή τα άρθρα XXII και XXIII της GATS, όπως επεξηγούνται και εφαρμόζονται με το μνημόνιο συμφωνίας για την επίλυση των διαφορών (στο εξής: ΜΣΕΔ), ενσωματώνονται στο παρόν παράρτημα, τηρουμένων των αναλογιών, και εφαρμόζονται στις διαβουλεύσεις και την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας.

- 3.2 Το ΜΣΕΔ ενσωματώνεται στο παρόν παράρτημα, τηρουμένων των αναλογιών, και εφαρμόζεται στις διαβουλεύσεις και την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας.
- 3.3 Για τους σκοπούς του παρόντος παραρτήματος:
- α) οι αναφορές του ΜΣΕΔ σε «καλυπτόμενη συμφωνία» ή «καλυπτόμενες συμφωνίες» νοούνται ως αναφορές στην παρούσα συμφωνία·
 - β) οι αναφορές του ΜΣΕΔ στο «όργανο επίλυσης διαφορών» ή στο «ΟΕΔ» νοούνται ως αναφορές στην επιτροπή·
 - γ) οι αναφορές στο «ΜΣΕΔ» στην παρούσα παράγραφο και στις παραγράφους 3.4 και 3.5, συμπεριλαμβανομένου του προσαρτήματος που αναφέρεται στην παράγραφο 3.4, νοούνται ως αναφορές στο ΜΣΕΔ όπως ενσωματώνεται στο παρόν παράρτημα σύμφωνα με την παράγραφο 3.2· και
 - δ) οι αναφορές του ΜΣΕΔ σε «μέλη» νοούνται ως αναφορές στα μέρη της παρούσας συμφωνίας.
- 3.4 Όσον αφορά τα άρθρα 16.4 και 17 του ΜΣΕΔ, τα μέρη αναγνωρίζουν ότι απαιτούνται προσαρμογές για να καταστεί λειτουργική η δευτεροβάθμια επανεξέταση για τους σκοπούς του παρόντος παραρτήματος. Έως ότου ληφθεί απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 3.5, εάν ένα μέρος επιθυμεί να ασκήσει προσφυγή κατά έκθεσης της ειδικής ομάδας, τα μέρη της διαφοράς προσφεύγουν σε διαιτησία σύμφωνα με το άρθρο 25 του ΜΣΕΔ για να αποφανθούν επί της προσφυγής²². Εφαρμόζονται οι δευτεροβάθμιες διαδικασίες διαιτησίας που ορίζονται στο προσάρτημα του παρόντος παραρτήματος, εκτός εάν τα μέρη της διαφοράς συμφωνήσουν διαφορετικά.
- 3.5 Σε περίπτωση που το δευτεροβάθμιο δικαιοδοτικό όργανο του ΠΟΕ είναι σε θέση να εκδικάσει εφέσεις, η επιτροπή εξετάζει και, κατά περίπτωση, αποφασίζει τον τρόπο με τον οποίο θα καταστεί λειτουργική η δευτεροβάθμια επανεξέταση σύμφωνα με το άρθρο 17 του ΜΣΕΔ.

Τμήμα IV: Μεταβατικές ρυθμίσεις

- 4.1 Τα μέρη επιδιώκουν να διασφαλίσουν ότι κάθε απόφαση σχετικά με την προσθήκη της παρούσας συμφωνίας στη συμφωνία του ΠΟΕ προβλέπει μεταβατικές ρυθμίσεις με σκοπό την εφαρμογή του ΜΣΕΔ σε διαφορές που έχουν υποβληθεί στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας αλλά δεν έχουν ακόμη επιλυθεί κατά την ημερομηνία της εν λόγω προσθήκης.
- 4.2 Ελλείψει τέτοιων ρυθμίσεων ή οποιωνδήποτε άλλων μεταβατικών ρυθμίσεων που ενδέχεται να αποφασιστούν, οι διαφορές που υποβάλλονται στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας πριν από την προσθήκη της στη συμφωνία του ΠΟΕ εξακολουθούν να υπόκεινται στο παρόν παράρτημα.

²² Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι, έως ότου ληφθεί απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 3.5, κανένα μέρος δεν μπορεί να κοινοποιήσει απόφαση για την άσκηση έφεσης κατά έκθεσης της ειδικής ομάδας σύμφωνα με το άρθρο 16.4 του ΜΣΕΔ.

**ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΣΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ:
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ**

Τμήμα Α: Γενικές διατάξεις

1. Το παρόν προσάρτημα καθορίζει τις δευτεροβάθμιες διαδικασίες διαιτησίας που εφαρμόζονται στην έφεση κατά έκθεσης της ειδικής ομάδας διαιτησίας, σύμφωνα με την παράγραφο 3.4 του παραρτήματος προσωρινών ρυθμίσεων. Οι εν λόγω δευτεροβάθμιες διαδικασίες διαιτησίας αποτελούν, για τους σκοπούς συγκεκριμένης διαφοράς στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, τις συμφωνηθείσες διαδικασίες διαιτησίας βάσει του άρθρου 25 του ΜΣΕΔ²³.
2. Οι εν λόγω δευτεροβάθμιες διαδικασίες διαιτησίας βασίζονται στις ουσιαστικές και διαδικαστικές πτυχές της δευτεροβάθμιας επανεξέτασης του ΠΟΕ σύμφωνα με το άρθρο 17 του ΜΣΕΔ του ΠΟΕ, προκειμένου να διατηρηθούν τα βασικά χαρακτηριστικά του, συμπεριλαμβανομένης της ανεξαρτησίας και της αμεροληψίας, με παράλληλη ενίσχυση της διαδικαστικής αποτελεσματικότητας των δευτεροβάθμιων διαδικασιών.
3. Οι προσφυγές εξετάζονται από τρεις διαιτητές. Οι διαιτητές αυτοί επιλέγονται από την ομάδα των μόνιμων διαιτητών που έχει συσταθεί σύμφωνα με την παράγραφο 4 της ανακοίνωσης JOB/DSB/1/Add.12, εκτός εάν η επιτροπή αποφασίσει, με συναίνεση, να συγκροτήσει χωριστή ομάδα μόνιμων διαιτητών²⁴, και στην περίπτωση αυτή οι διαιτητές επιλέγονται από την εν λόγω ομάδα (ο εφαρμοστέος κατάλογος αναφέρεται στο εξής ως «ομάδα διαιτητών»). Η επιλογή διαιτητών από την ομάδα διαιτητών για συγκεκριμένη διαφορά πραγματοποιείται με βάση τις ίδιες αρχές και μεθόδους που ισχύουν για τη σύσταση τμήματος του δευτεροβάθμιου δικαιοδοτικού οργάνου του ΠΟΕ δυνάμει του άρθρου 17.1 του ΜΣΕΔ του ΠΟΕ και του άρθρου 6 παράγραφος 2 των διαδικασιών εργασίας του ΠΟΕ για τη δευτεροβάθμια επανεξέταση (WT/AB/WP/6), συμπεριλαμβανομένης της αρχής της εκ περιτροπής εναλλαγής²⁵. Ο γενικός διευθυντής του ΠΟΕ κοινοποιεί στα μέρη της διαφοράς και στα τρίτα μέρη τα αποτελέσματα της επιλογής. Οι διαιτητές εκλέγουν πρόεδρο. Το άρθρο 3 παράγραφος 2 των διαδικασιών εργασίας του ΠΟΕ για τη δευτεροβάθμια επανεξέταση εφαρμόζεται, τηρουμένων των αναλογιών, στη λήψη αποφάσεων από τους διαιτητές.
4. Τα μέλη της ομάδας διαιτητών παρακολουθούν τις δραστηριότητες επίλυσης διαφορών του ΠΟΕ. Για την προώθηση της συνέπειας και της συνοχής στη λήψη αποφάσεων, τα μέλη της ομάδας διαιτητών συζητούν μεταξύ τους, στο μέτρο του δυνατού, θέματα ερμηνείας, πρακτικών και διαδικασιών που σχετίζονται με την

²³ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η απαίτηση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 25.2 δεύτερη περίοδος του ΜΣΕΔ θεωρείται ότι πληρούται. Για τους σκοπούς του παρόντος προσαρτήματος, ως «ΜΣΕΔ του ΠΟΕ» νοείται το μνημόνιο συμφωνίας για την επίλυση των διαφορών, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 στοιχείο γ) της παρούσας συμφωνίας, και ως «ΜΣΕΔ» νοείται το ΜΣΕΔ του ΠΟΕ, όπως ενσωματώνεται στο παράρτημα των προσωρινών ρυθμίσεων σύμφωνα με την παράγραφο 3.2 του εν λόγω παραρτήματος.

²⁴ Οι διαιτητές που περιλαμβάνονται στην εν λόγω ομάδα πληρούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 17.3 του ΜΣΕΔ του ΠΟΕ.

²⁵ Ωστόσο, κατόπιν αιτήματος μέρους της διαφοράς, κάθε μέλος της ομάδας διαιτητών που δεν είναι υπήκοος μέρους αποκλείεται από τη διαδικασία επιλογής. Δύο υπήκοοι του ίδιου μέρους δεν επιτρέπεται να υπηρετήσουν στην ίδια υπόθεση.

παρούσα συμφωνία. Οι διαιτητές μπορούν να συζητούν τις αποφάσεις τους σχετικά με τις προσφυγές με όλα τα άλλα μέλη της ομάδας διαιτητών, με την επιφύλαξη της αποκλειστικής ευθύνης και ελευθερίας των διαιτητών όσον αφορά τις εν λόγω αποφάσεις και την ποιότητά τους. Τα μέλη της ομάδας διαιτητών λαμβάνουν όλα τα έγγραφα που σχετίζονται με τις δευτεροβάθμιες διαδικασίες διαιτησίας βάσει της παρούσας συμφωνίας.

5. Στους διαιτητές πρέπει να παρέχεται κατάλληλη διοικητική και νομική υποστήριξη, η οποία παρέχει τις αναγκαίες εγγυήσεις ποιότητας και ανεξαρτησίας, δεδομένης της φύσης των σχετικών αρμοδιοτήτων. Ειδικότερα, τα πρόσωπα που παρέχουν νομική υποστήριξη στους διαιτητές είναι ανεξάρτητα από τα πρόσωπα και τις διοικητικές μονάδες που παρέχουν νομική υποστήριξη στα μέλη της ειδικής ομάδας και λογοδοτούν, όσον αφορά την ουσία του έργου τους, μόνο στους διαιτητές.

Τμήμα Β: Διαδικασίες διαιτησίας

6. Μετά τη διαβίβαση της έκθεσης της ειδικής ομάδας στα μέρη της παρούσας συμφωνίας, αλλά πριν από την έγκρισή της από την επιτροπή, μέρος της διαφοράς, αλλά όχι τρίτο μέρος, μπορεί να κινήσει διαδικασία δευτεροβάθμιας εκδίκασης της διαφοράς σε διαιτησία κοινοποιώντας επισήμως την απόφαση έφεσης στην επιτροπή και καταθέτοντας ταυτόχρονα δικόγραφο έφεσης στην επιτροπή. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 16, εάν μέρος της διαφοράς έχει κοινοποιήσει την απόφασή του να ασκήσει έφεση, η έκθεση της ειδικής ομάδας δεν εξετάζεται για έγκριση από την επιτροπή.
7. Η έφεση περιορίζεται σε νομικά ζητήματα που τίγονται στην έκθεση της ειδικής ομάδας, καθώς και στην ερμηνεία των νομικών εννοιών την οποία πραγματοποιεί η ειδική ομάδα. Οι διαιτητές δύνανται να επικυρώνουν, να τροποποιούν ή να αναιρούν τις νομικές διαπιστώσεις και πορίσματα της ειδικής ομάδας. Κατά περίπτωση, η διαιτητική απόφαση περιλαμβάνει συστάσεις, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19 του ΜΣΕΔ. Τα πορίσματα της ειδικής ομάδας που δεν έχουν προσβληθεί θεωρείται ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της διαιτητικής απόφασης μαζί με τα πορίσματα των ίδιων των διαιτητών.
8. Οι διαιτητές εξετάζουν μόνο τα ζητήματα που είναι αναγκαία για την επίλυση της διαφοράς. Εξετάζουν μόνο τα ζητήματα που εγείρει οι διάδικοι, με την επιφύλαξη της υποχρέωσής τους να αποφαινόμενται επί ζητημάτων δικαιοδοσίας.
9. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν προσάρτημα, η διαιτησία διέπεται, τηρουμένων των αναλογιών, από τις διατάξεις του ΜΣΕΔ του ΠΟΕ και από άλλους κανόνες και διαδικασίες που εφαρμόζονται στη δευτεροβάθμια επανεξέταση του ΠΟΕ. Περιλαμβάνονται ιδίως οι διαδικασίες εργασίας του ΠΟΕ για τη δευτεροβάθμια επανεξέταση και οι προθεσμίες για τις εφέσεις που προβλέπονται στις εν λόγω διαδικασίες εργασίας, καθώς και οι κανόνες δεοντολογίας για το μνημόνιο συμφωνίας σχετικά με τους κανόνες και τις διαδικασίες που διέπουν την επίλυση των διαφορών (WT/DSB/RC/1)²⁶. Οι διαιτητές μπορούν να προσαρμόζουν τις διαδικασίες εργασίας του ΠΟΕ για τη δευτεροβάθμια επανεξέταση και τις προθεσμίες για τις προσφυγές που προβλέπονται στις εν λόγω διαδικασίες, όταν

²⁶ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι οι παράγραφοι VIII.14-17 των κανόνων δεοντολογίας εφαρμόζονται στους διαιτητές.

αυτό δικαιολογείται βάσει του άρθρου 16 των διαδικασιών εργασίας του ΠΟΕ για τη δευτεροβάθμια επανεξέταση κατόπιν διαβούλευσης με τα μέρη της διαφοράς.

10. Οι διαιτητές εκδίδουν την απόφαση εντός 90 ημερών από την κατάθεση του δικογράφου της έφεσης. Για τον σκοπό αυτόν, οι διαιτητές μπορούν να λαμβάνουν κατάλληλα οργανωτικά μέτρα για τον εξορθολογισμό της διαδικασίας, με την επιφύλαξη των δικονομικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των μερών της διαφοράς και της ορθής διαδικασίας. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με το όριο σελίδων, τους χρονικούς περιορισμούς και τις προθεσμίες, καθώς και σχετικά με τη διάρκεια και τον αριθμό των ακροάσεων που απαιτούνται.
11. Εάν είναι αναγκαίο για την έκδοση της διαιτητικής απόφασης εντός της προθεσμίας των 90 ημερών, οι διαιτητές μπορούν επίσης να προτείνουν ουσιαστικά μέτρα στα μέρη της διαφοράς, όπως αποκλεισμό των αξιώσεων που βασίζονται στην εικαζόμενη έλλειψη αντικειμενικής εκτίμησης των πραγματικών περιστατικών σύμφωνα με το άρθρο 11 του ΜΣΕΔ²⁷.
12. Κατόπιν πρότασης των διαιτητών, τα μέρη της διαφοράς μπορούν να συμφωνήσουν να παρατείνουν την προθεσμία των 90 ημερών για την έκδοση της διαιτητικής απόφασης.
13. Τα μέρη της διαφοράς συμφωνούν να συμμορφωθούν με τη διαιτητική απόφαση, η οποία είναι οριστική. Σύμφωνα με το άρθρο 25.3 του ΜΣΕΔ, η διαιτητική απόφαση κοινοποιείται στην επιτροπή, αλλά δεν εγκρίνεται από αυτήν.
14. Τα τρίτα μέρη που έχουν γνωστοποιήσει στην επιτροπή το ουσιώδες ενδιαφέρον τους ως προς το θέμα ενώπιον της ειδικής ομάδας, σύμφωνα με το άρθρο 10.2 του μνημονίου συμφωνίας, δύνανται να υποβάλουν γραπτές παρατηρήσεις και να εκθέσουν τις απόψεις τους στους διαιτητές. Εφαρμόζεται, τηρουμένων των αναλογιών, το άρθρο 24 των διαδικασιών εργασίας του ΠΟΕ για τη δευτεροβάθμια επανεξέταση.
15. Σύμφωνα με το άρθρο 25.4 του ΜΣΕΔ, τα άρθρα 21 και 22 του ΜΣΕΔ εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, στη διαιτητική απόφαση που εκδίδεται στο πλαίσιο διαφοράς.
16. Ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της διαιτησίας, ο εκκαλών ή άλλος εκκαλών μπορεί να αποσύρει την έφεσή του, ή άλλη έφεση, ενημερώνοντας τους διαιτητές, οι οποίοι ενημερώνουν αμέσως την επιτροπή²⁸. Εάν δεν εκκρεμεί άλλη προσφυγή, η έκθεση της ειδικής ομάδας εγκρίνεται σε συνεδρίαση της επιτροπής εντός 60 ημερών από την εν λόγω κοινοποίηση, εκτός εάν η επιτροπή αποφασίσει με συναίνεση να μην εγκρίνει την έκθεση. Εάν κατά τον χρόνο απόσυρσης της έφεσής του ή άλλης έφεσης εξακολουθεί να υφίσταται η έφεση ή άλλη έφεση, η διαιτησία συνεχίζεται.

²⁷ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η πρόταση των διαιτητών δεν είναι νομικά δεσμευτική και εναπόκειται στο οικείο μέρος να συμφωνήσει με τα προτεινόμενα ουσιαστικά μέτρα. Το γεγονός ότι το οικείο μέρος δεν συμφωνεί με τα προτεινόμενα ουσιαστικά μέτρα δεν θίγει την εξέταση της υπόθεσης ούτε τα δικαιώματα των μερών της διαφοράς.

²⁸ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η κοινοποίηση αμοιβαία αποδεκτής λύσης στην επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 3.6 του ΜΣΕΔ δεν συνιστά απόσυρση έφεσης για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου.
